

Miesten kokema parisuhdeväkivalta

Esitteen laatiminen Lahden ensi- ja
turvakodille

LAHDEN
AMMATTIKORKEAKOULU
Sosiaali- ja terveysala
Sairaanhoitaja (AMK)
Hoitotyön sv
Opinnäytetyö
Syksy 2016
Jenni Harmokivi
Johanna Jääskeläinen

Lahden ammattikorkeakoulu
Hoitotyön koulutusohjelma

HARMOKIVI, JENNI
JÄÄSKELÄINEN, JOHANNA:

Miesten kokema parisuhdeväkivalta
Esitteen laatiminen Lahden ensi- ja
turvakodille

Hoitotyön opinnäytetyö,

34 sivua, 7 liitesivua

Syksy 2016

TIIVISTELMÄ

Tämän toiminnallisen opinnäytetyön toimeksiantajana toimi Lahden ensi- ja turvakoti. Opinnäytetyö on kohdennettu turvakodille, joka on tarkoitettu parisuhde- ja perheväkivallan kohteeksi joutuneille tai sen uhan alla eläville miehille sekä naisille. Opinnäytetyön ideointi alkoi joulukuussa 2015. Varsinaisesti opinnäytetyö aloitettiin tammikuussa 2016 ottamalla yhteyttä Lahden ensi- ja turvakotiin. Tapaamisessa selkiintyi tarve esitteelle, mikä on kohdistettu miehille ja aiheeksi muodostui miesten kokema parisuhdeväkivalta. Esite valmistui elokuussa 2016.

Tämän opinnäytetyön tavoitteena on laatia tiivis ja ytimekäs esite miesten kokemasta parisuhdeväkivallasta. Tarkoituksena on, että esitettä käytetään työvälineenä markkinoidessa Lahden turvakodin toimintaa sekä esitteen tulisi toimia työvälineenä, kun uhri tulee turvakodille.

Esite rakennettiin lyhyeksi sekä ytimekkääksi, jotta se olisi helppolukuinen mutta ymmärrettävissä oleva esite. Esite laadittiin sähköiseen muotoon toimeksiantajalle, jotta esitteessä oleva tieto on tulevaisuudessa helppo päivittää. Esite lähetettiin sähköpostitse toimeksiantajalle, ja saimme korjausehdotukset sähköisesti.

Asiasanat: parisuhdeväkivalta, perheväkivalta, väkivalta, uhri

Lahti University of Applied Sciences
Degree Programme in Nursing

HARMOKIVI, JENNI &
JÄÄSKELÄINEN, JOHANNA:

Domestic violence experienced by
men.

Bachelor's Thesis in nursing,

34 pages, 7 pages of appendices

Autumn 2016

ABSTRACT

This functional thesis was made for Lahti shelter home. The thesis is targeted to the shelter home, which is intended for victims who have suffered intimate partner violence or domestic violence. It is also intended for those who live with a threat of violence. This Thesis was started December 2015 by planning and the first thing was arranged a meeting with Lahden shelter home in January 2016. In this meeting, it came clear that there is an urgent need for a brochure for men about domestic violence. The brochure was completed in October 2016.

This thesis aim was formulate short and sweet brochure about men domestic violence. The purpose was that the shelter home could use when they market shelters home function. Also this brochure are tool for shelters home workers, when the client come to get help.

The main goal of this thesis was to made short and simple brochure that is easy to read and understand. The Brochure were send to the client in e-form where it is easier to put in usage for example patients checking in and keep in updated.

Keywords: relationship violence, domestic violence, violence, victim

SISÄLLYS

1	JOHDANTO	1
2	OPINNÄYTETYÖN TAVOITE JA TARKOITUS	3
3	PARISUHDEVÄKIVALTA	4
3.1	Parisuhdeväkivallan historiaa	4
3.2	Parisuhdeväkivallan määritelmä	5
3.3	Parisuhdeväkivalta miesten kokemana	6
3.4	Parisuhdeväkivallan esiintyvyys	6
3.5	Selviytyminen parisuhdeväkivallasta	7
3.6	Parisuhdeväkivalta lainsäädännön näkökulmasta	10
4	PARISUHDEVÄKIVALLAN MUODOT	12
4.1	Fyysinen väkivalta parisuhteessa	13
4.2	Henkinen parisuhdeväkivalta	14
4.3	Seksuaalinen väkivalta parisuhteessa	15
5	PARISUHDEVÄKIVALLAN VAIKUTUKSET	17
5.1	Väkivallan vaikutukset uhriin	17
5.2	Väkivallan vaikutukset läheisiin	19
6	PARISUHDEVÄKIVALLAN KIERRE PARISUHTEESSA	20
7	HYVÄ ESITE	23
8	ESITTEEN TOTEUTTAMINEN	24
8.1	Suunnitelmavaihe	24
8.2	Toteutusvaihe	28
8.3	Arviointivaihe	29
9	POHDINTA	31
9.1	Eettisyys ja luotettavuus	32
9.2	Esitteen hyödyt ja jatkokehitys ehdotukset	33
	LÄHTEET	35
	LIITTEET	42

1 JOHDANTO

Suomessa tehtiin tutkimus miehiin kohdistuvasta väkivallasta vuosina 2009–2010. Tutkimusaineisto kerättiin Tilastokeskuksesta. Suomessa ei ole vastaavanlaista tutkimusta tehty aiemmin, mikä tutkisi ainoastaan miehiin kohdistuvaa väkivaltaa parisuhteessa. Vuonna 2010 tutkimuksesta laadittiin raportti Tuhansien iskujen maa (2010), jonka mukaan miehet ovat kokeneet nykyisessä parisuhteessaan yhtä paljon fyysistä väkivaltaa kuin naiset. Väkivaltaa kokeneet miehet kokivat puolisonsa yrittäneen rajoittaa sosiaalisia suhteita esimerkiksi tuttavapiirin tapaamista sekä yrittäneen estää miestä hallitsemasta raha-asioita. Naiset olivat nimittäneet ja haukkuneet miehiään lannistaakseen sekä nöyryyttääkseen heitä. (Heiskanen & Ruuskanen 2010, 1, 29.)

Väkivalta lähisuhteissa on vakava ongelma ja sen vaikutukset ulottuvat laajalle, sillä väkivalta voi johtaa jopa henkirikokseen. Parisuhdeväkivallan seurauksena Suomessa aiheutuu vuosittain noin 25–30 kuolemantapausta. Korkeiden henkirikoslukujen taustalla nähdään olevan pitkään jatkunut väkivallan kierre. (Toljamo 2011, 6.)

Toimeksiantaja opinnäytetyölle on Lahden ensi- ja turvakoti. Opinnäytetyön toimeksiantaja on hankittu itse ottamalla yhteyttä puhelimitse Lahden ensi- ja turvakotiin. Opinnäytetyö suuntautuu turvakodille, joka on tarkoitettu parisuhde- ja perheväkivaltaa kokeneille tai sen uhan alla eläville henkilöille. Turvakoti tarjoaa perheessä esiintyvään kriisivaiheeseen turvaa, tukea ja antaa mahdollisuuden väkivaltakierteen katkaisuun.

Opinnäytetyön aihe tuli toimeksiantajalta. Toimeksiantajalta tuli pyyntö esitteelle, jota he voisivat jakaa keskustellessaan toiminnastaan eri yhteistyötahojen kanssa. Toiveena oli, että esite tavoittaisi väkivallan uhrin. Toimeksiantaja pyysi laatimaan esitteen niin, että se myös palvelisi jo avun piiriin hakeutuneita uhreja. Toimeksiantajalle on laadittu useita esitteitä ja työvälineitä parisuhdeväkivallasta, joka kohdistuu naisiin, mutta vähemmän esitteitä ja työvälineitä parisuhdeväkivallasta, joka kohdistuisi parisuh-

teessa miehiin. Sen vuoksi, että esitteitä ja työvälineitä on Lahden turvakodilla enemmän naisten kokemasta parisuhdeväkivallasta, tämän opinnäytetyön aiheeksi muodostui miesten kokema parisuhdeväkivalta.

Tämän opinnäytetyön prosessin aikana käytiin haastattelemassa Lahden Jussi-työ toiminnan työntekijää. Jussi-työ toiminta on miehille suunnattu auttavatoiminta, jonka toimipiste sijaitsee samassa rakennuksessa Lahden turvakodin kanssa. Jussi-työ toiminta antaa apua ja tukea miehille, jotka haluavat lopettaa väkivallan käytön parisuhteessa. Toiminnan tavoitteena on myös auttaa miehiä löytämään keino väkivaltatilanteiden ennaltaehkäisyyn.

Opinnäytetyössä käsitellään perheväkivaltaa. Perheväkivaltaan katsotaan kuuluvan parisuhdeväkivalta ja väkivalta lapsiperheessä (Risikko, Parjanne, Välimäki & Merikallio 2008, 17; Holappa 2015, 9). Opinnäytetyö keskittyy laajemmin käsittelemään parisuhdeväkivaltaa. Lapsiperheissä esiintyvä väkivalta käsitellään tässä opinnäytetyössä suppeammin.

2 OPINNÄYTETYÖN TAVOITE JA TARKOITUS

Opinnäytetyön tavoitteena on laatia informatiivinen ja selkeä esite miesten kokemasta perheväkivallasta. Esite miesten kokemasta perheväkivallasta tulee työväliseksi Lahden turvakodille.

Opinnäytetyön tarkoituksena on edistää Lahden turvakodin markkinointia esitteen avulla. Lahden turvakoti voi jakaa esitettä markkinoidessaan omaa toimintaansa koulutustilaisuuksissa esimerkiksi eri virastoille sekä uhrille, uhrin tullessa turvakodille. Esitteen tarkoitus on myös tuoda lukijalle tietoa väkivallan muodoista. Esitteen tuomalla tiedolla miesten olisi helpompi keskustella kokemastaan parisuhdeväkivallasta ja hakea apua ajoissa.

Esite rakennetaan työelämälähtöisesti palvelemaan Lahden turvakotia. Tarkoituksena on, että esite tavoittaisi mahdollisimman monia eri tahoja, kuten sosiaalitoimisto, kansaneläkelaitos, poliisi ynnä muut virkatahot ja Lahden turvakodin yhteistyökumppanit. Tarkoituksena on myös opinnäytetyön tekijöiden oman tiedon lisääntyminen parisuhdeväkivallasta ja parisuhdeväkivallasta miesten kokemana.

3 PARISUHDEVÄKIVALTA

3.1 Parisuhdeväkivallan historiaa

Parisuhdeväkivaltaa pidettiin pitkään ennen 1960- lukua perheen sisäisenä tapahtumana, eivätkä ulkopuoliset ihmiset saaneet puuttua siihen. Parisuhdeväkivalta nousi esille Euroopassa 1960- luvulla, kun tutkittiin pahoinpitelyjä, jotka kohdistuivat lapsiin (Ojuri 2004, 23). Parisuhdeväkivaltaa tutkittiin tuon jälkeen kulttuurisesta näkökulmasta, jossa nainen on väkivallan uhri ja mies väkivallan tekijä. Tämän jälkeen perheväkivallan tutkimus-palvelujen ja tukipalvelujen kehittäminen alkoi. (Tapaninen 2010, 7.) Suomessa alkoi kansallisen painostuksen vuoksi 1990- luvun lopussa vahvemmin parisuhdeväkivallan tutkiminen. Suomessa kiinnitettiin huomiota perhesuhteisiin sekä sosiaaliseen huonosuuteen. Parisuhdeväkivalta nähtiin tuolloin kahden tasavertaisen kiistakumppanin välisenä riitana. (Helin-Tuominen 2006, 9.)

Helin- Tuomisen (2006) mukaan Maailman terveys järjestö (WHO) määritteli väkivallan eri muotoja tarkemmin vuonna 1996. Tuolloin väkivalta katsottiin liittyvän fyysiseen voimaan, mikä aiheuttaa toiselle osapuolelle vammoja tai kuoleman. (Helin-Tuominen 2006, 9.) Vasta 1990- luvulla alkoi keskusteluihin nousta väkivallan kohteet parisuhteessa, kohteena olivat tällöin naiset. Suomessa ei vielä tällöin julkisesti puhuttu miesten kokemasta parisuhdeväkivallasta. Vuonna 1994 kiinnitettiin huomiota avioliitossa tapahtuvaan raiskaukseen ja se kriminalisoitiin vuonna 1994. (Ojuri 2004, 12.) Lapsien asema nousi esille ja kaikkialla pohjoismaissa alkoi lapsen aseman uudelleenmäärittely. Nykypäivänä lapsien oikeuksien läpinäkyvyys on huomattavasti parantunut lainsäädännössä. (Jakonen & Mäkelä 2003, 5, 11.)

Tutkimustietoa on vähän naisten väkivaltaisesta käyttäytymisestä parisuhteessa. Tämä johtuu siitä, että nainen yhdistettynä väkivaltaa on aikaisemmin pidetty eräänlaisena tabuna, eikä siitä ole osattu puhua avoimesti. Miesten väkivaltaista käyttäytymistä parisuhteessa pidetään helpommin

keskusteltavana aiheena. (Toljamo 2011, 8; Gjerstad, Honkanen, Kantonen, Karjalainen, Kuusela, Lesojeff, Lindroos, Mallat, Purjo, Sinkonen & Törrönen 2010, 180.)

Monet väkivaltaa parisuhteessa käyttävät naiset ovat työelämässä ja pärjäävät hyvin, mutta lähisuhteessa kanssakäyminen tuottaa vaikeutta, mikä hankaloittaa miehen ja naisen välistä parisuhdetta. Parisuhteessa väkivaltaisen naisen käytöksestä on löydetty yhteyksiä traumaattisiin kokemuksiin lapsuudessa. Väkivaltaa tekevilla naisilla on tai on ollut elämässä epävakautta, jännitystä sekä pelkoa siitä, miten pärjätä elämässä. (Flinck 2006, 21; Törrönen, Hopiavuori, Hämäläinen, Keränen, Leena, Mira, Mäihäniemi, Palokari, Puisto & Pusa 2009, 89.)

3.2 Parisuhdeväkivallan määritelmä

Parisuhdeväkivalta kuvaa lähisuhdeväkivaltaa, perheväkivaltaa sekä parisuhdeväkivaltaa. Käsitteinä termit on riski sekoittaa toisiinsa, sillä termit ovat osittain päällekkäisiä. (Toljamo 2011, 4.) Parisuhdeväkivalta on monimuotoisempaa, kuin esimerkiksi katuväkivalta tai ravintolaväkivalta (Holappa 2015, II). Ydinperheen jäsenen kohdistuva väkivalta luetaan perheväkivallaksi. Perheväkivaltaan luetaan kuuluvan myös läheisiin henkilöihin kohdistuva väkivalta, esimerkiksi avo- tai aviopuolisoon tai entiseen avo- tai aviopuolisoon, seurustelukumppaniin, lapsiin, lapsipuoliin tai sisarpuoliin. (Toljamo 2011, 10.)

Parisuhdeväkivallassa toinen osapuoli on väkivallan tekijä ja toinen väkivallan uhri. Parisuhdeväkivalta voi olla myös molemminpuolista, jolloin molemmat asianomistajat ovat sekä tekijöitä että uhreja. (Hyvärinen & Hautamäki 2013, 6.) Parisuhdeväkivaltatapauksissa, joissa tekijä on lähainen, rakastettu ja turvaa tuova ihminen, väkivalta on paljon satuttavampaa ja haavoittavampaa esimerkiksi, kun tekijä on tuntematon eikä uhrilla ja tekijällä ole tunne sidettä (Helin-Tuominen 2006, 6).

3.3 Parisuhdeväkivalta miesten kokemana

Väkivaltaisessa parisuhteessa miehet usein kokevat, ettei heidän kokemansa väkivalta ole varsinaisesti väkivaltaa, he vähättelevät naisen tekoja. Miehet selittävät fyysisenväkivalta tilanteen sillä, että naiset ovat ruumiinrakenteeltaan useimmiten pienikokoisempia kuin miehet ja täten tuovat esille sen ettei väkivalta ole ”oikeaa” väkivaltaa. Naisten tekemä väkivalta parisuhteessa puolisoaan kohtaan voi olla esimerkiksi sanallista -tai fyysistä väkivaltaa. (Federley 2016, 7.) Naiset käyttävät valtaansa huutamalla puolisolleen, kritisoimalla puolisoaan tai eivät ole kykeneviä tekemään perheeseen liittyviä päätöksiä yhdessä puolisonsa kanssa (Helin-Tuominen 2006, 50).

Väkivaltaisessa parisuhteessa naisella voi olla tarve omistaa jotakin, se voi olla esimerkiksi lapset. (Federley 2016, 7.) Väkivaltaisessa parisuhteessa nainen saattaa yrittää vieraannuttaa lapsia isästään sekä muista sukulaisista, yrittäen tätä kautta sabotoida lapsen ja lapsen isän välistä suhdetta. Parisuhteessa väkivaltainen nainen voi myös manipuloida sekä uhkailla puolisoaan lapsien kautta. (Helin-Tuominen 2006, 50.)

Miesten kanssa keskustellessa naisten väkivaltaisesta käytöksestä, miehet toteavat usein, että ”sehän vain huitaisi” (Suni 2016). Miesten antama määritelmä naisten tekemästä väkivallasta on tyypillisesti kapea, miehet tuovat esille, että ne ovat vain tekoja, jotka ovat irrallaan seurauksista. Miehillä on joskus käytössä huumori, joka on esillä keinona selviytyä parisuhdeväkivallan kokemuksista. Tällöin huumori voi olla myös miehen itsesuojelukeino. (Federley 2016, 1–2.)

3.4 Parisuhdeväkivallan esiintyvyys

Parisuhdeväkivaltaa esiintyy kaikissa ikäryhmissä, sosiaaliryhmissä, uskonnoissa ja kulttuureissa. Parisuhdeväkivaltaa esiintyy heteroseksuaalisissa suhteissa, joissa väkivallan tekijä voi olla myös nainen. Väkivaltaa esiintyy myös samaa sukupuolta olevissa suhteissa. Väkivalta ei välttämättä lopu parisuhteen päätyttyä, vaan väkivalta voi jatkua parisuh-

teen päätyttyäkin. Tällöin väkivalta voi muuttua vainoamiseksi, joka luokitellaan yhdeksi väkivallan muodoksi. (Karhuvaara, Kaitue & Ruuhilahti 2013, 7; Krug, Dahlberg, Mercy, Zwi & Lozano 2005, 109; Flick 2006, 20.)

Parisuhdeväkivallan ilmenemistä on haasteellista hahmottaa yhteiskunnallisella tasolla, koska todellisia väkivaltatapauksien määriä on hankala arvioida. Sillä parisuhdeväkivallasta ei puhuta riittävästi yhteiskunnallisella tasolla. Viralliset tilastot perustuvat viranomaisten ilmoituksiin, eikä kaikkia parisuhdeväkivalta tapauksia ilmoiteta viranomaisten tietoon. Yksiselitteistä syytä ei ole siihen, miksi perheessä esiintyy väkivaltaa, jokainen parisuhdeväkivallan tapaus on yksilöllinen ja väkivaltaan vaikuttavat tekijät poikkeavat toisistaan. (Jakonen ym. 2003, 16,19.)

Väkivalta parisuhteessa esiintyy useasti tunnekuohujen jälkeisenä tilana, jolloin väkivaltatilanteessa tekijä kokee olevansa vähempiarvoinen. Tekijä kokee, ettei ole tullut kuulluksi parisuhteessaan. Naisen väkivaltaiseen käyttäytymiseen parisuhteessa liittyy moni eri aihealue esimerkiksi turhautuminen riitatilanteissa. Turhautumisen syyt voivat olla esimerkiksi uskottomuusepäilyt. Naisten väkivaltaiselle käyttäytymiselle on tyypillistä, että nainen on itse aikaisemmin joutunut väkivallan uhriksi. (Gjersted ym. 2010, 187; Toljamo 2011, 8–9.)

Joidenkin tutkimuksien mukaan väkivalta näyttäytyy herkemmin ihmisillä, keillä on ollut lapsuudessa traumaattisia kokemuksia. Traumaattinen kokemus voi olla esimerkiksi oma tai oman vanhemman masennus. Kokemus saattaa lapselle tulla myös, jos äiti on ollut kiireinen suorittajanainen tai lapsuudessa lapsen tarpeita ja tunteiden ilmaisua on laiminlyöty. (Gjersted ym. 2010, 187.)

3.5 Selviytyminen parisuhdeväkivallasta

Parisuhdeväkivaltaa kokeneelle on saatavilla apua ja sitä tulee hakea heti, kun omat voimavarat eivät enää riitä. Kunnilla ja kuntien yhteistyötoiminta-alueilla on järjestetty ammatillisesti ohjattua turvakotipalvelua uhreille. Akuuteissa väkivaltatilanteissa kuntien on järjestettävä hoitoa uhreille

välittömästi. Esimerkiksi seksuaalista väkivaltaa kokeneet uhrin saavat välittömästi hoitoon hakeutumisen jälkeen tukea ja turvaa. Sosiaalityöntekijä on yhteistyössä poliisin kanssa, jotta väkivaltaa kokenut saa tarvitsemansa avun välittömästi. Vaikeasta suhteesta lähteminen saattaa tuntua puolisoista kauhealta ja pelottavalta, vaikka suhde olisikin vaikea. Tällöin uhri tarvitsee tukea, apua ja mahdollisen tukiverkoston tukea tilanteesta selviytymiseen. (Risikko ym. 2008, 23; Törrönen ym. 2009, 132, 161.)

Parisuhteessa muodostuu yleensä turvallisuudentunne kumppaniaan kohtaan. Perheessä esiintyvän väkivallan seurauksena turvallisuudentunne murenee. Asiakas tarvitsee tukea sekä apua turvallisuudentunteen uudelleen rakentamiseen. (Heiskanen ym. 2010, 12.) Asiakastyöskentelyssä väkivallan uhrien ja tekijän kanssa keskusteluun on hyvä liittää heti alusta lähtien turvallisuusajattelu, sillä väkivallan uhreilla on kokemus siitä, että turvallisuus on järkkynyt parisuhteessa väkivallan seurauksena. (Heiskanen ym. 2010, 12; Suni 2016.)

Parisuhdeterapiassa asiakkaan kanssa tutustutaan, keskustellaan muun muassa asiakkaan menneisyydestä ja tämänhetkisestä arjesta. Kuulluksi tuleminen on äärimmäisen tärkeää asiakkaalle asiakastyöskentelyssä. Parisuhdeväkivallan laajuus ei aina välttämättä heti alussa tule esille viranomaistahoille, jollei siitä kysy suoraan (Heiskanen ym. 2010, 12). Asiakkaalta voi esimerkiksi kysyä, ”mitä ajattelet tästä tilanteesta”. Asiakkaalle on annettava tilaa ajatella ja pohtia asioita. Asiakkaalle on tuotava esille, että voidaan yhdessä miettiä miten tästä eteenpäin. Kuitenkin asiakastyössä pitää olla johdonmukainen ja puheeksiotto on tärkeää. Tärkeää on luoda rauhallisessa ympäristössä tunne, että täällä voit puhua. (Sunni 2016; Törrönen ym. 2009, 93–97.)

Ihmisellä on pyrkimys säästää parisuhteensa, vaikka väkivalta parisuhteessa olisikin jatkunut pitkään. Taustalla voi olla lapsiperhe, jolloin ajatellaan, että on parempi jatkaa suhdetta lasten vuoksi. Puolisot kuvittelevat ajattelevansa lapsen parasta olemalla perhe, mutta todellisuudessa väkivallan keskellä eläminen on vahingoittavaa lapsen näkökulmasta. Uhri voi myös tuntea häpeää sekä pelkoa lähteä väkivaltaisesta suhteesta. Tämä voi olla myös syy siihen, ettei uhri hae apua ajoissa. Väkivaltaisessa parisuhteessa elävät voivat hakea apua tilanteeseen, esimerkiksi parisuhdeneuvojan avulla. Silloin kun väkivallan uhri hakee apua, hän haluaa puhua väkivallan kokemuksistaan. (Federley 2016, 27–28.)

Nainen turvautuu parisuhteessa usein vasta äärimmäisessä tapauksessa fyysiseen väkivaltaan ja naiselle saattaa tulla tunne ”nyt tuli mitta täyteen” ja nainen lyö esimerkiksi puukolla uhriaan. Tilanne saattaa olla kärjistynyt ja nainen on voinut jo kauan kärsiä väkivaltaista käytöstä mieheltään, sillä naiselle väkivalta ei ole ensimmäinen tapa ratkaista riidat. Väkivaltaisen naisen kanssa työskennellessä on osattava ottaa rajat käyttöön esimerkiksi ottamalla puheeksi väkivallan luonne. Hallituissa tilanteissa ja rajallisissa tiloissa saadaan luotua asiakkaalle turvallisuuden tunnetta. Rauhallisessa ympäristössä asiakkaalla on tilaa ajatella ja havainnoida tilannetta. Kuitenkin on oltava kunnioittava ja kohdella asiakasta aikuisena ihmisenä. (Sunni 2016; Törrönen ym. 2009, 90.)

Parisuhdeterapian tavoitteena on väkivallan loppuminen jokaisessa väkivallan muodossa. Väkivalta parisuhteessa loppuu silloin, kun molemmat osapuolet lopettavat väkivaltaisen käytöksen. Osalla väkivaltaa käyttävistä henkilöistä, saattaa väkivaltaiseen käyttäytymiseen liittyä persoonallisia häiriöitä. Tämän kaltaisissa tilanteissa väkivalta on tekijälle keino, jolla saada mitä hän haluaa. Puoliso ei kuitenkaan voi parantaa toisen väkivaltaisuutta, vaan väkivaltainen käytös loppuu, kun tekijä itse ymmärtää asian ja haluaa apua tilanteeseen. (Nieminen & Nokelainen 2012, 3–4.)

Tärkeintä on kuitenkin, että parisuhteen molemmat osapuolet ovat motivoituneita lopettamaan väkivaltainen käyttäytyminen. Tarkoituksena on, että he ymmärtävät mitä väkivalta on ja mitkä ovat väkivallan seuraukset. (Hyvärinen ym. 2013, 4.) Parisuhteessa saattaa ilmetä muitakin ongelmakohtia, jotka tulee käydä läpi. Jos parisuhteessa on asioita, joihin osapuolet eivät ole tyytyväisiä, ei pariskunnalla ole voimavaroja tilanteen selvittämiseksi. Parisuhdeterapia hoitomuotona auttaa parhaiten niitä pariskuntia, joiden väkivaltainen käyttäytyminen ei ole vielä vakavaa. (Nieminen ym. 2012, 3–4.)

3.6 Parisuhdeväkivalta lainsäädännön näkökulmasta

Suomessa rikostilastoihin on aloitettu kirjaamaan perheväkivaltatapaukset vuonna 1996, mutta edelleenkään rikostilastoihin ei eritellä parisuhdeväkivaltatapauksia perheväkivallasta (Flinck 2006, 20). Väkivaltatilanteisiin parisuhteissa pitää aina puuttua. Uhria ja rikoksentekijää voidaan auttaa vasta, kun tieto saatetaan viranomaisten tietouteen. Vuonna 2012 on toteutettu kansallinen rikosuhritutkimus, jonka tulosten mukaan miehiin kohdistuvista parisuhdeväkivaltatilanteista vain kolme prosenttia on päätenyt poliisiin tietoon. (Federley 2016, 6.) Väkivalta ja väkivallan yritys on aina rangaistava teko. Lähisuhteissa esiintyvä väkivalta voi näyttäytyä myös uhkauksina, kunnianloukkauksina, vapaudenriistona, kotirauhan rikkomisena erotilanteissa tai toisen osapuolen omaisuuden vahingoittamisena. Näissä tilanteissa syyttäjä saa nostaa syytteen vaikka uhri ei sitä haluaisikaan. (Rikosasian käsittelyvaiheet 2016.)

Suomen laki määrittää pahoinpitelystä eri säädöksissä. Jokainen pahoinpitely on rangaistava teko. Rikoslain (39/1889) mukaan pahoinpitelyksi luokitellaan ruumiillinen väkivalta, mikä voi aiheuttaa kipua uhrille tai vaarantaa uhrin terveyttä. Lievään pahoinpitelyyn kuuluu ruumiillisen koskemattomuuden loukkaaminen, tällöin tekijä saa tuomion lievästä pahoinpitelystä. (Rikoslaki 39/1889, 5§, 7§.)

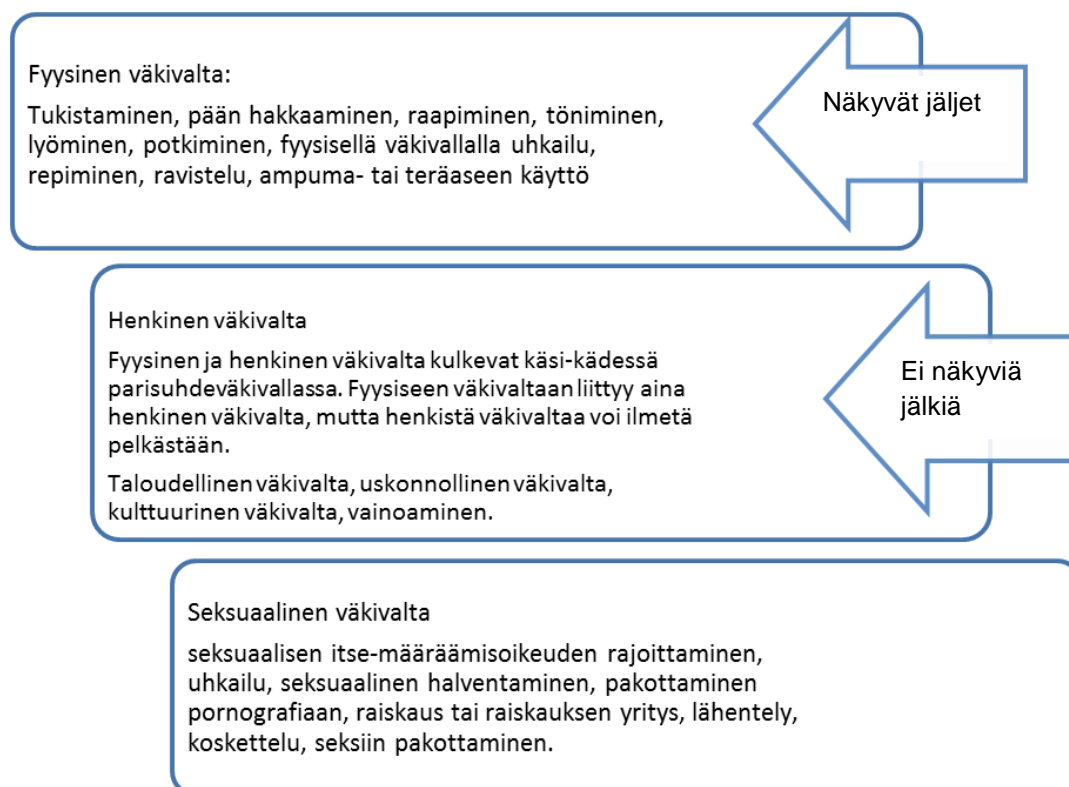
Ruumiillinen väkivalta voidaan luokitella tappeluksi, mikäli siinä tehdään

ruumiillista väkivaltaa toiselle osapuolelle. Rangaistavina tekoina lainsäädännössä mainitaan myös tapaukset joissa tekijä osallistuu väkivallan- tai hyökkäyksen tekoon tai tekee ruumiillista väkivaltaa toiselle osapuolelle joka aiheuttaa vakavan vamman uhrille. Rangaistava teko on lainsäädännössä myös jos aiheuttaa väkivallalla uhrin terveydentilan heikkene- mistä ja jättää uhrin avuttomaan tai hengenvaaralliseen tilaan. Tai jättää hankkimatta uhrille apua, jota uhri ensisijaisesti olisi tarvinnut. Tässä voidaan Suomen lainsäädännön mukaan rangaista uhria heitteillepanosta, myös jos siihen liittyy, että toinen osapuoli olisi ollut velvollinen huolehti- maan uhrin avun piiriin. (Rikoslaki 39/1889, 12§, 13, §, 14§, 15§.)

Uhrilla on mahdollisuus asettaa lähestymiskielto tekijää kohtaan. Lähes- tymiskiellon tarkoituksena on suojella uhria uusilta samankaltaisilta tilan- teilta, turvata uhrin terveyttä, vapautta sekä rauhaa. Lähestymiskielto ra- joittaa uhrin ja tekijän välistä kontaktia. Lähestymiskiellon aikana tekijä ei saa ottaa uhriin yhteyttä millään muodolla. Lähestymiskiellon voi määrätä poliisi tai syyttäjä. (Lähetysmiskielto 2016.)

4 PARISUHDEVÄKIVALLAN MUODOT

Väkivalta voi olla fyysistä, seksuaalista tai henkistä, jotka luetaan kuuluvaksi osaksi fyysistä väkivaltaan. Väkivalta voi olla myös uskonnollista, kulttuurista, taloudellista tai vainoamista, nämä luetaan kuuluvaksi osaksi henkistä väkivaltaa. Väkivallaksi luetaan kuuluvaksi asiat, mitkä uhri kokee väkivallaksi, loukkaamiseksi tai vahingolliseksi itselleen. Parisuhdeväkivallan muotoja on monia ja niiden esiintyvyys on usein parisuhdeväkivaltatapauksissa päällekkäin toistensa kanssa. (Ojuri 2004, 19, 21.) Parisuhdeväkivalta parisuhteessa on usein tarkoituksenmukaista. Parisuhdeväkivallan tarkoitus on vahingoittaa puolisoa, puolison omaisuutta tai yhteistä asuinympäristöä. Parisuhdeväkivalta loukkaa toisen ihmisen itsemääräämisoikeutta. (Flinck 2008, 10–13; Flinck 2006, 18.) Alla oleva kuva (Kuvio 1.) pitää sisällään pelkistetyn mallin havainnollistamaan väkivallan eri muodot.

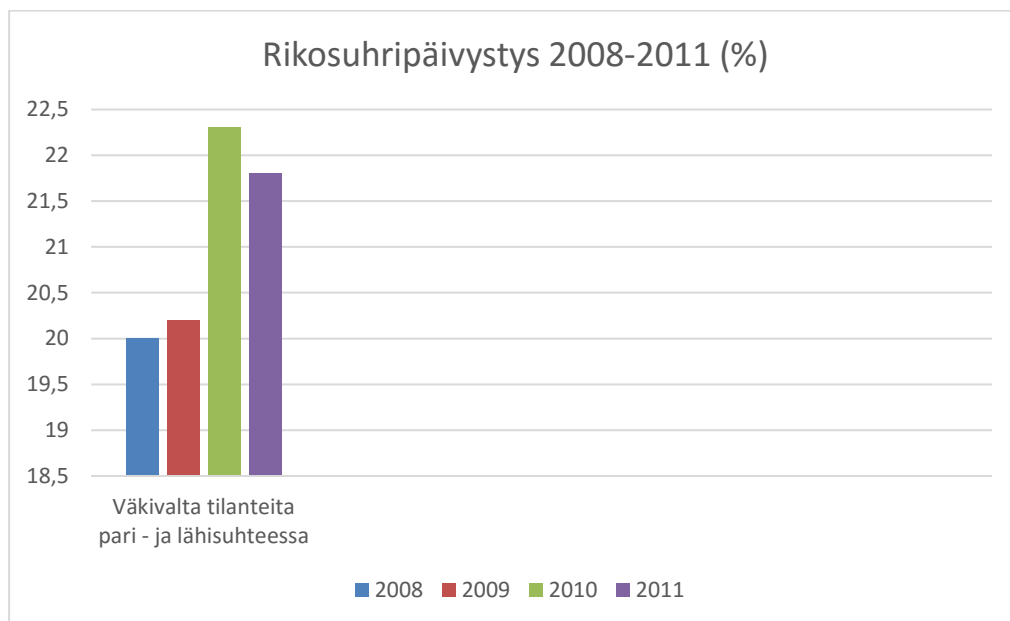
Kuvio 1. Väkivallan muodot (Heiskanen ym. 2010, 4, 21; Klemi 2006, 3, 7; Kähärä 2016, 26.)

4.1 Fyysinen väkivalta parisuhteessa

Fyysiseen väkivaltaan kuuluu esimerkiksi töniminen, lyöminen, potkiminen, tukistaminen, pään hakkaaminen, raapiminen, repiminen, ravistelu, fyysisellä väkivallalla uhkailu, ampuma- tai teräaseen käyttö. Fyysinen väkivalta voi olla myös puolison liikkumisen hallitsemista, niin ettei puoliso pääse liikkumaan vapaasti esimerkiksi huoneesta toiseen. (Heiskanen ym. 2010, 20–21; Kähärä 2016, 26.)

Rikosuhripäivystyksen tarkoitus on matalan kynnyksen auttavatoiminta rikoksen uhrille sekä tekijälle. Rikosuhripäivystykseen voi soittaa rikoksen uhri tai tekijä. Rikosuhripäivystykseen otetaan yhteyttä lähettämällä sähköisesti yhteydenottopyyntö tai soittamalla suoraan rikosuhripäivystykseen. Rikosuhripäivystys toimii vain arkipäivisin. Rikosuhripäivystys on kerännyt tilastotietoa päivystykseen tulleista ilmoituksista vuosilta 2008–2011 (Kuvio 2). Vuonna 2011 rikosuhripäivystykseen tuli kaikkiaan 24695 yhteydenottoa. Rikosuhripäivystyksen tilastojen mukaan parisuhdeväkivalta- ja lähisuhdeväkivaltatapauksia rikosuhripäivystykseen tulleista ilmoituksista vuonna 2008 oli 20,0 %. Vuonna 2009 parisuhdeväkivalta- ja lähisuhdeväkivaltatapauksia oli 20,2 %. Vuonna 2010 pari – ja lähisuhdeväkivalta tapaukset nousi 22,3 %:n ja sama tilasto laski vuonna 2011 21,8 %:n. (Rikosuhripäivystys 2014.)

Seuraavalla sivulla on kuvaus (kuvio 2.) Rikosuhripäivystyksen (2014) tilastoja väkivaltatapauksista parisuhteissa ja lähisuhteissa vuosilta 2008–2011.

Kuvio 2. Väkivallan uhrin rikosuhripäivystyksessä vuosilta 2008–2011 (Rikosuhripäivystys 2014.)

4.2 Henkinen parisuhdeväkivalta

Henkinen väkivalta on usein fyysistä väkivaltaa raaempaa. Henkinen väkivalta jättää uhuriin pysyvät muistot sekä saattaa aiheuttaa uhrille psyykkisiä seurauksia. Henkinen väkivalta voi vaikuttaa myös uhrin sosiaaliseen kanssakäymiseen muiden ihmisten kanssa sekä esimerkiksi haitata työntekoa. Henkinen - ja fyysinen väkivalta saadaan herkästi erotettua toisistaan, mutta tosiasiasa ne kaksi asiaa kulkevat käsi-kädessä parisuhdeväkivallassa. Henkiseen väkivaltaan kuuluu toisen osapuolen alistaminen, arvostelu, sosiaalisen kanssakäymisen rajoittaminen, voimakas mustasukkaisuus, eristäminen, halveksunta, nimittely, tavaroiden hajottaminen, kotieläinten vahingoittaminen tai esimerkiksi itsemurhalla uhkaaminen. Henkinen väkivalta esiintyy usein fyysisen väkivallan yhteydessä, mutta henkinen väkivalta saattaa myös olla ainoa väkivallan muoto. (Klemi 2006, 3, 7; Kähärä 2016, 27.)

Miehet voivat kokea väkivaltaisessa parisuhteessaan myös henkistä väkivalta jolloin väkivalta esiintyy huudolla, puhumattomuudella tai kritisoimalla puolisoa. Moittiminen voi esimerkiksi liittyä miehen ulkoiseen

habitukseen eli vaatteisiin ja ulkomuotoon tai moittimalla julkisesti esimerkiksi lastenhoitotaitoja. Parisuhdeväkivallassa nainen voi käyttää uhkailua väkivallan muotona miestä kohtaan. Uhkailu saattaa olla esimerkiksi itsemurhalla tai julkisella nolaamisella uhkailua. (Helin-Tuominen 2006, 52.)

Vainoaminen väkivallan yhtenä muotona voi olla jatkuvaa yhteydenpitoa uhriin, uhrin seuraamista, uhkailua, kiristämistä tai esimerkiksi erilaisten tietojen levittämistä uhrista ulkopuolisille ihmisille tai eri viranomaisahoille. Vainoaminen väkivallan muotona on haasteellista rajata tarkasti, sillä se on monimuotoinen rikos. Vaikeaa tästä asiasta tekee myös se, että tilanteessa mukana voi olla kolmansia osapuolia, esimerkiksi perheessä olevat lapset. Tekijä voi aloittaa vainoamisen sekä kiristämisen lapsien kautta. Vainoaminen voi olla parisuhteen aikana tai parisuhteen päätyttyä tapahtuvaa jatkuvaa, pitkäkestoista ja epämiellyttävää kohtelua. Kun vainoaminen alkaa parisuhteen päätyttyä, on tilanteen kokija jälleen väkivallan uhri. (Matikainen 2015, 1–2.)

Taloudellista väkivaltaa voidaan toteuttaa rajoittamalla toisen osapuolen rahan käyttöä, esimerkiksi säännöstelemällä puolison rahoja ja haluamalla selvitystä kaikesta puolison rahan käytöstä. Puoliso voi myös hallita raha-asioita estämällä rahankäytön tai pakottamalla luovuttamaan rahansa toisen haltuun. Taloudellisella väkivallalla uhkaillaan tai kiristetään ja eron jälkeenkin kumppani voi yrittää hallita raha-asioita esimerkiksi siten, että ei maksa elatusapuja. Kaltoinkohtelulla ja laiminlyönnillä tarkoitetaan parisuhdeväkivallassa kokonaisvaltaisesti toisen osapuolen perustarpeiden laiminlyöntiä. (Karhuvaara ym. 2013, 19.)

4.3 Seksuaalinen väkivalta parisuhteessa

Seksuaaliseen väkivaltaan kuuluu kokonaisvaltaisesti seksuaalisen itsemääräämisoikeuden rajoittaminen, esimerkiksi raiskaus tai raiskauksen yritys. Miehiin kohdistuva seksuaalisen häirinnän muoto on yleensä lähentelyä sekä koskettelua. Väkivallaksi luetaan myös seksiin pakot-

taminen tai seksuaalisella väkivallalla uhkailu. Väkivaltaa on myös seksuaalinen halventaminen sekä pakottaminen pornografiaan. (Krug ym. 2005, 169–171.)

Seksuaalinen väkivalta voi olla akuuttia tai se voi olla uhrin menneisyydessä tapahtunutta. Seksuaalinen väkivalta on miehiin kohdistettuna harvinaisempaa, kuin naisiin kohdistettu seksuaalinen väkivalta. (Heiskanen ym. 2010, 15.) Seksuaalinen väkivalta on kyettävä erottamaan seksuaalisesta toiminnasta. Seksuaalinen väkivalta kattaa lievän seksuaalisen häiriköinnin sekä sadistisen raiskauksen, joten seksuaalinen väkivalta on laaja käsite. Seksuaalista väkivaltaa määrittävät rikoslait seksuaalirikoksista ja sukupuolisiveellisyydestä. Ihmisillä on vahvasti ajatuksissa, ettei miestä voi raiskata. Käsite on iskostunut ihmisten mieliin niin lujasti, ettei raiskattu mies välttämättä uskalla puhua raiskauksesta kenellekään. (Palmu, Pusa, Kilpiä, Mustonen, Hopiavuori & Nyqvist 2006, 45.)

5 PARISUHDEVÄKIVALLAN VAIKUTUKSET

Parisuhdeväkivallan vaikutukset voidaan jakaa esimerkiksi neljään eri alakategoriaan seuraavasti. Psykkiset vaikutukset uhriin voivat olla esimerkiksi turvattomuuden mureneminen parisuhteessa sekä mahdolliset ahdistustilat ja pelkotilat. Laajemmin parisuhdeväkivallan psyykkiset vaikutukset voivat laukasta uhrille muistiongelmia. Fyysiset vaikutukset ovat esimerkiksi mustelmat, kehonvammat ja muut näkyvät ruhjeet. Taloudelliset vaikutukset voivat olla esimerkiksi mahdolliset sairaalakulut. Sosiaaliset ongelmat voivat näyttäytyä uhrilla niin, että uhrin on vaikea luottaa ihmisiin. (Holappa 2012, 18.)

Väkivallalla on suuri vaikutus uhriin, mutta se vaikuttaa muihinkin henkilöihin, kuin ainoastaan uhriin. Perheessä esiintyvät väkivallan fyysiset sekä henkiset kivut alkavat vaikuttaa kaikkien perheenjäsenten elämään sekä kaikkiin henkilöihin, jotka jollakin tavalla ovat osallisena väkivaltaiseen perheeseen. Väkiältä tuo monenlaisia tunteita esille niin uhrissa, tekijässä kuin läheisissäkin. Väkivallasta johtuvat tunteet, esimerkiksi häpeä, syyllisyys, pelko tai masennus liittyvät yhteen ja uhrin tai tekijän omien tunteiden käsittely vaikeutuu ja itsetunto saattaa heikentyä. (Jakonen ym. 2003, 20; Klemi 2006, 3.)

Parisuhdeväkivalta aiheuttaa psyykkisten ja fyysisten seurausten lisäksi suuret kustannukset yhteiskunnalle. Välittömiä kustannuksia on sairaalahoido, lääkekulut, turvakoti, poliisin toimet sekä muut terveys-, sosiaali- ja oikeussektorin ylläpitämät palvelut. Kustannuksiin vaikuttaa myös sairaalomat sekä työpanoksen menettäminen. Parisuhdeväkivaltatapauksiin voi liittyä myös toisen osapuolen omaisuuden tuhoamista, joka aiheuttaa kustannuksia. (Toljamo 2011, 10–11; Krug ym. 2005, 30–31.)

5.1 Väkivallan vaikutukset uhriin

Suomessa hoidetaan päänvammoja vuosittain 15 000 – 20 000 tapausta ja niistä noin 5 % on väkivaltatapauksissa syntyneitä päänvammoja. Aivovamman saaneilla on noin 3 – 10-kertainen riski saada myöhemmin

uusi aivovamma. Aivovamma määritellään päähän kohdistuneen trauman aiheuttajaksi, kun siihen liittyy esimerkiksi tajunnan menetys, muistin menetys tai kuvantamisessa todettava aivovammamuutos. Pelkkä päähän kohdistunut isku ei riitä ilmaisemaan aivovammaa. (Käypä hoito 2008.)

Päähän kohdistuneesta iskusta saattaa tulla uhrille aivotärähdyks. Lievään aivotärähdykseen ei liity tajuttomuutta tai kouristuksia. Astetta vakavampaan aivotärähdykseen liittyy muistinmenetystä, mikä esiintyy uhrilla enintään 24 tunnin ajan. Uhrilla saattaa ilmaantua myös päänsärkyä ja pahoinvointia, jotka voivat kestää useita päiviä, mutta näistä toipuminen on yleensä täydellistä eikä jälkivaivoja jää uhrille. Vakavaan aivotärähdykseen voi liittyä kouristuksia ja tajuttomuutta, mutta muistinmenetystä ei vakavassa aivotärähdyksessä esiinny lainkaan. Vakavastakin aivotärähdyksestä toivutaan hyvin, mutta uhri tarvitsee silti aina seurantaa. (Saarelma 2015.)

Pahoinpitelystä johtuvat pään ja kasvojen vammat ovat yleisiä väkivaltilanteissa ja vammat voivat olla jopa hengenvaarallisia. Fyysisestä väkivallasta syntyvät vammat voivat kohdistua joka puolelle uhrin kehoa. Vammoja voi esiintyä suun, kasvojen, kaulan, hiuspohjan, käsi- ja olkavarsien alueella ja uhrille saattaa ilmaantua mustelmia. Akuutti-tilanteissa uhrin tunnetilat kuten viha, suuttumus tai häpeä saattavat somatisoida esimerkiksi lihasjäykkyyttä muistuttavilla kivuilla. Uhri saattaa myös somatisoida tilannetta esimerkiksi vatsakivulla, jonka taustalla onkin todellisuudessa väkivaltakokemus. Vastaavanlaisesti uhri saattaa väheksyä ja aliarvioida tilannetta, jolloin auttajalle tulee tunne, ettei tilanne ole vakava, vaikka oikeasti uhri voi olla vaarassa henkisesti tai fyysisesti. Pidemmällä aikavälillä uhri saattaa alkaa saada pelkotiloja tai paniikki-kohtauksia. (Brusila 2008; Piispa, Henttonen, Serpola-Kaivo-oja & Haapala 2015; Söderholm 2006.)

5.2 Väkivallan vaikutukset läheisiin

Mikäli perheessä on lapsia, lapset altistuvat väkivallalle kuulemalla väkivaltaa ja olemalla väkivaltilanteessa läsnä. Vanhempaan kohdistuvan väkivallan näkeminen on lapselle pelottavaa ja lapsi saattaa luulla, että menettää vanhemman tai lapsi voi jopa pelätä vanhempansa kuolevan väkivaltilanteessa. Joissakin väkivaltaisissa perheissä, missä esiintyy vanhempien välistä väkivaltaa, on epäilyksiä siitä, että lapsikin joutuu väkivallan uhriksi. Lapsen hoidon ja perustarpeiden laiminlyönti vahingoittaa lasta ja se voi myös hankaloittaa lapsen elämää aikuisiällä. (Inkiläinen 2011,12.)

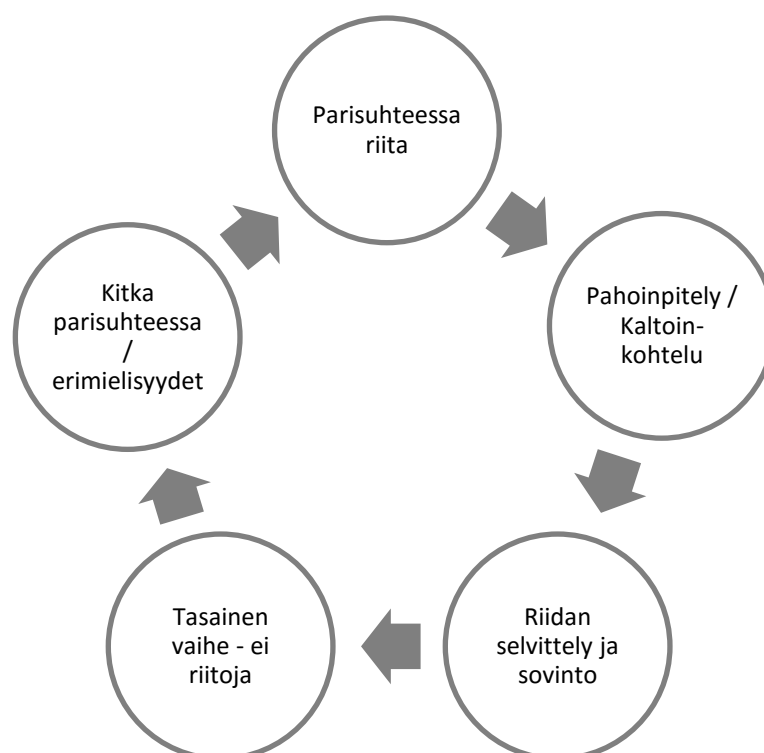
Väkivalta vaikuttaa lapsen tunnetasoon vahingoittavasti, vaikka väkivalta ei välttämättä suoranaisesti kohdistuisi lapseen. Perheessä esiintyvä henkinen tai verbaalinen väkivalta on lapselle hyvin vahingoittavaa, sillä lapsi ei osaa vielä käsitellä tunteitaan, eikä lapsi ymmärrä syytä, miksi vanhemmat riitelevät. Perheväkivaltaperheessä eläminen lisää lapsen psyykkisiä ongelmia, esimerkiksi lapsella voi esiintyä masennusta tai ahdistavan olotilan purkautuessa käytösongelmia myöhemmällä iällä. (Eskonen 2005 30, 32; Jakonen ym. 2003, 21.) Eskonen kuvaa väitöskirjassaan, että lapset joutuvat kohtaamaan väkivallan yksin ja usein hiljaisuudessa. Sitä myöten lapset oppivat, ettei väkivallasta puhuminen esimerkiksi ulkopuolisille ole suotavaa. (Eskonen 2005 30, 32.)

6 PARISUHDEVÄKIVALLAN KIERRE PARISUHTEESSA

Parisuhteessa esiintyvä väkivalta saattaa olla kertaluontoista tai se saattaa olla usein toistuvaa esimerkiksi fyysistä tai henkistä väkivaltaa. Juuri parisuhdeväkivallassa on tyypillistä, että väkivallan tekijä sekä uhri ovat samoja vuosikaudet. (Holappa 2015, 19.) Toistuva väkivalta saattaa parisuhteessa olla myös taloudellista, uskonnollista, seksuaalista väkivaltaa tai vainoamista. Väkivalta voi alkaa pikkuhiljaa pienimuotoisella väkivallalla esimerkiksi haukkumisella ja vähättelyllä, edetä siitä esimerkiksi henkiseen väkivaltaan ja syventyä siitä fyysiseen väkivaltaan. Väkivalta voi myös jäädä pelkästään henkiseen väkivaltaan, mikä satuttaa yhtä paljon kuin fyysinen väkivalta. Väkivaltaisessa parisuhteessa jännityksestä ja välien kiristymisestä voi ilmetä jännityksen purkautuessa väkivaltaa. (Hyvärinen ym. 2013, 8; Karhuvaara ym. 2013, 20–13.)

Väkivaltaisen käytöksen jälkeen parisuhteessa seuraa tasainen vaihe, jolloin toinen osapuoli pyytää anteeksi ja katu tekojaan. Parisuhdetta pyritään jatkamaan ja annetaan anteeksi aikaisempi väkivallan ilmeneminen. Kuitenkin väkivaltilanteesta saattaa jäädä uhrin ja tekijän välille puhumattomia asioita, jotka alkavat hetken kuluttua palautua molempien mieleen. Väkivallan uusiutuminen parisuhdeväkivalta tapauksissa (kuvio 3.) on yleistä ja hoitamattomana väkivalta esiintyy seuraavalla kerralla rajumpana, eikä väkivalta lopu itsestään. Uhri saattaa yrittää miellyttää tekijää, ettei tilanne uusiutuisi. Mutta ainoa mahdollinen muutos lähtee väkivallantekijän muuttumisesta ja halusta päästä väkivaltaisesta käytöksestään eroon. (Karhuvaara ym. 2013, 20–23.)

Seuraavalla sivulla (kuvio 3.) on väkivallan kierteestä havainnollistettu malli.

Kuvio 3. Väkivallan kierre. (Karhuvaara ym. 2013, 20–23.)

Väkivaltaista käyttäytymistä esiintyy useimmiten henkilöllä, joka ei pysty tai ei osaa käsitellä kielteisiä tunteitaan. Aggressiivisuus on ihmiselle luontainen ominaisuus, mutta sen käsitteleminen ja hallinta on taito, joka opitaan ihmiseltä toiselle. Tekijällä saattaa olla lapsuudessa nähtyä tai koettua väkivaltaa. Lapsuudessa koettu väkivalta tuntuu lapsesta siltä, että se on oikein. Lapsi saattaa luulla, että kaikki ihmiset kokevat samanlaisia asioita, eikä huomaa väkivallassa mitään väärää. Tämänkaltaisissa tapauksissa lapsi saattaa omaksua itselleen väkivaltaisen ajatusmallin ja sitä myöten väkivaltaisen toimintatavan. Nuoruudessa hankaluudet on voitettu väkivallalla ja saatu siitä vääränlaista huomiota, sekä kunnioitusta ikätovereilta, joten aikuisuudessa vastoinkäymisissä ihminen herkästi turvautuu fyysiseen väkivaltaan. (Hermanson 2012; Törrönen ym. 2009, 63 – 65.)

Suomessa tulisi kehittää väkivallan katkaisuoohjelmia, mitkä kulkisivat rikosprosessin rinnalla (Nyqvist, Hyvärinen & Hautamäki 2012, 48). Poliisin

tietoon tulevien ilmoitusten perusteella sekä tutkimuksien mukaan uhrin eivät ilmoita väkivaltaisuudesta herkästi viranomaisille kuten poliisille. Apua haetaan, kun väkivalta on muuttunut vakavammaksi ja sitä on usein jo jatkunut pitkään, ennen kuin ilmoitus väkivallasta tulee viranomaisten tietoon. Väkivallan ilmoittaja on yleensä uhri, mutta se voi olla myös väkivallan tekijä tai muu läheinen ihminen. Poliisin ja poliisin yhteistyötahojen tavoite on estää uusintarikollisuus ja tarjota asianomaisille psykososiaalista tukea. (Hyvärinen ym. 2013, 8; Karhuvaara ym. 2013, 20–13; Toljamo 2014, 11.)

7 HYVÄ ESITE

Kirjallisella viestinnällä on aina omat tavoitteet ja niiden sisältö on jokaisessa prosessissa erilainen. Mutta ensisijaisen tärkeää kirjalliselle viestinnälle on, että se on laadittu yhdessä toimeksiantajan kanssa ja siten viestinnälle muodostuu selkeä tavoite, jonka ansiosta muodostuu yksi yhteinen motivaatio esitteen laatimiseen. Kirjallisen viestinnän tavoitteena voi esimerkiksi olla palvelun tuottamisen tehostaminen, markkinoinnin tehostaminen, sisäisen tiedon jakaminen tai yhteistyön tehostaminen. (Tuominen, Järvi, Lehtonen, Valtanen & Martinsuo 2015, 9.)

Kirjallisen viestinnän tavoitteena on myös, että tuotos on helposti muunneltavissa ja selkeästi kuvattu. Esitteen tulee olla tasalaatuinen ja jatkokehitettävissä. Jokaisessa tuotoksen prosessin vaiheessa on muistettava, että tuotos luodaan niin, että se motivoi kaikkia osapuolia osallistumaan onnistuneeseen prosessiin. (Tuominen ym. 2015, 9–10.)

Esitteet ovat suosittuja tapoja markkinoinnissa. Jo esitteen suunnittelu vaikuttaa sen tulevaisuuden tehokkuuteen, huolellinen suunnittelu on siis tärkeää. Erityisesti esitteen laatimisessa kannattaa panostaa esitteen ulkoasuun ja markkinointiin. Esitteen tärkeimpiä ominaisuuksia ovat hyvä suunnittelu, kunnollinen materiaali ja hyvänlaatuinen painotyö. Hyvä esite sisältää kuvia ja tekstiä. Kuvat elävöittävät ja tuovat toimintaa esitteeseen. Esitteen tekstiä suunnitellessa otsikoilla on suuri merkitys, hyvässä esitteessä on otsikko joka kiinnittää lukijan huomion. Pitkiä lauseita esitteen teossa kannattaa välttää, jotta esitteen lukija saa nopeasti haluamansa tiedon esitteestä, napakoista lauseista. (Marketing minefield 2016.)

8 ESITTEEN TOTEUTTAMINEN

Tämän osion sisällä kuvataan sitä, kuinka tämä esite on suunniteltu, toteutettu ja minkälaisia asioita esitteen teon prosessiin on kuulunut. Tässä käydään myös läpi tiedon hankinta. Tässä osiossa käydään myös läpi toiminnallisen opinnäytetyön tarkoitus.

8.1 Suunnitelmavaihe

Toiminnallinen opinnäytetyö aloitetaan ideoinnilla, jonka tarkoitus on motivoida opinnäytetyöntekijää. Opinnäytetyön tulee olla työelämälähtöinen, ajankohtainen sekä kehityskelpoinen. Opinnäytetyötä tulee rakentaa niin, että toimeksiantaja voi käyttää hyödykseen tulevaisuudessa opinnäytetyötä. Toiminnallisen opinnäytetyön valmis tuotos voi olla ammatilliseen käyttöön suunniteltu ohje, opastus tai ohjeistus. Opinnäytetyön kuuluu olla työelämälähtöisellä näkökannalla toteutettu. (Vilkkä ym. 2003, 9–10, 23.)

Opinnäytetyönprosessiin haettiin aineistoa ja kirjallisuutta väkivallasta parisuhteessa, väkivallan vaikutuksista sekä väkivallan muodoista. Tiedonhaku opinnäytetyön aiheeseen liittyen aloitettiin aktiivisesti helmikuussa 2016. Aiheesta löytyi paljon kirjoja, artikkeleita lehdistä, tutkimustietoa ja keskusteluita. Harmiksemme osa hyvistä materiaaleista oli vanhoja, ilmestymisestä oli kulunut jo reilusti yli 10 vuotta aikaa, joten ne jätettiin käyttämättä opinnäytetyössä. (Liite 1.) Opinnäytetyön teoria- pohjan hankinnassa on käytetty myös aktiivisesti manuaalista lähteiden etsintää.

Lahden ammattikorkeakoulun MASTO-finnin aineistohaun kautta haimme tietoa eri hakusanoilla. Tiedonhakuun käytimme kotimaisia ja kansainvälisiä tietokantoja. (Liite 1.) Tietokannoiksi valitsimme lääketieteen ja hoitoalan aineistokannat: Medic, PubMed ja CINAHL (EBSCO). Joitakin lähteitä löysimme MASTO-finnan tiedonhaun kautta. Hakusanoina käytimme sanoja: parisuhdeväkivalta, väkivalta, miehen kokema parisuhdeväkivalta, naisten tekemä väkivalta, väkivallan muodot,

väkivallan seuraukset, tutkimus väkivallasta, väkivallan esiintyvyys sekä väkivalta Suomessa, päänvamm*, päänvamma*, väkivalta. Englanninkielisiä hakusanoja ovat olleet: domestic violence, domestic violence against men, intimate partner violence, violence. Tiedonhaun kriteereiksi valitsimme aineiston julkaisuvuoden, joka ensimmäisellä kerralla tiedonhaussa oli vuodet 2006–2016, mutta valittu kriteeri ei tuottanut tulosta. Medicissä käytimme hakusanoja päänvamma OR vammat AND väkivalta, päänvamma AND väkivalta, perheväkivalta AND uhri, perheväkivalta AND mies ja puolisoon kohdistuva väkivalta. MOT-sanakirjaa käytimme kieliasun tarkistuksessa ja yhdyssanojen tarkistamiseksi.

Tiedonhaun lisäksi haastateltiin Jussi-työ toiminnan työntekijää. (Liite2.) Jussi-työ toiminta ei suoranaisesti sisältynyt tämän opinnäytetyön aiheeseen, mutta Jussi-työ toiminnan työntekijät ovat myös tekemisissä miesten kanssa, jotka ovat joutuneet parisuhdeväkivallan uhreiksi. Lisäksi he ovat pitäneet luentoja erilaisissa koulutuksissaan miesten kokemasta parisuhdeväkivallasta.

Kävimme haastattelemassa ja keskustelemassa (Liite 2.) Jussi-työ toiminnan työntekijän Jukka Sunin kanssa 15.3.2016. Rakensimme alustavat kysymykset ja lähetimme ne hänelle aikaisemmin luettavaksi. Kysymykset muodostettiin niin että niihin olisi helppo vastata ja saisimme kattavasti tietoa. Kysyimme miesten tuntemuksiin liittyen kysymyksen ”Ovatko miehet avoimia parisuhteessa esiintyneistä väkivaltakokemuksista uhrin roolissa?”. Kysymyksellä haluttiin saada selville, minkälainen mahdollinen häpeän tunne miehille tulee, vai tuleeko sellaista ollenkaan? Saimme hyvin kattavan vastauksen, joka kuvaa sitä, että jokainen väkivalta tapaus on erilainen ihan kuin kaikki ihmisetkin ovat erilaisia. (Liite 2.) Samanlailla toiset miehet ovat avoimia kokemuksistaan, kun taas toiset eivät kykene hahmottamaan tilannetta ja väheksyvät kokemuksiaan.

Alustavissa kysymyksissä (Liite 2.) oli ”Minkälaisen asioiden olet huomannut johtavan riitaan parisuhteessa?” Keskustelimme aiheesta, vaikka edellisen kysymyksen pohjalta oli jo käynyt selväksi, että jokainen

tilanne on erilainen ihan kuin kaikki ihmisetkin ovat erilaisia. Saatiin enemmän näkökantaa siihen, mikä on vaikuttanut naisen väkivaltaiseen käytökseen. Lahden Jussityö ry:n työntekijä Jukka Suninin mukaan (Liite2) on todettu, että väkivaltaisen naisen käytös juontaa useasti lapsuuden aikaisista toiminnoista eli tapahtumista ja kokemuksista. Tämä ei tietenkään koske kaikkia tapauksia, mutta yhtenevä tekijä on usein taustalla. Jukka Sunin haastattelussa (Liite 2) tulee esille, että on huomattu, että kun nainen on niin sanotusti ahdistavassa tilanteessa omassa elämässään, johtuen esimerkiksi hankalasta parisuhteesta. Naiselle tulee tunne, ettei hän ei pärjää suullisessa keskustelussa puolisonsa kanssa, ja nainen hetken mielijohteesta käyttää tilanteessa väkivaltaa.

Kysymyksellä ”Minkälaisia toimintatapoja tai työkaluja sinulla on asiakastyötä varten?” halusimme alustavissa kysymyksissä (Liite 2.) nostaa käytännön työkaluja esille. Haastattelussa tuli selkeästi esille, että aito läsnäolo on tärkeää keskustellessa väkivaltaisen ihmisen kanssa. Sillä, kun ihminen hakee apua, on hän jo ymmärtänyt tilanteen vakavuuden, sekä sen, että tilannetta ei vähätellä tai kyseenalaisteta väkivaltaista käytöstä. Ihmisen tulee saada puhua tilanne läpi omasta näkökannastaan. Jussi-työn tekijän Jukka Sunin (Liite2) sanat jäivät mieleen ”on meillä välineet- kuuntelun taito”.

Toimeksiantajana toimi Lahden turvakoti. Tässä opinnäytetyössä ei ollut suunniteltuna budjettia. Opinnäytetyön tuotos suunniteltiin alusta lähtien niin, ettei opinnäytetyö tulisi tuottamaan kuluja opinnäytetyön tekijöille. Tähän otettiin huomioon toimeksiantajalle suunnattuun esitteeseen aiheuttavat materiaali kustannukset. Opinnäytetyön tuotoksena syntynyt esite rakennettiin niin, ettei tulostuspapereita ja värejä kulu suurta määrää yhteen esitteeseen. Opinnäytetyön tuotoksena muodostunut esite (Liite3) on ladattu toimeksiantajalle sähköiseen versioon, jolloin tulostaja maksaa tulostukseen aiheuttamat kulut, kuluja esitteen tulostamiseen muodostuu paperin ja tulostusvärien käyttö.

Alla oleva kuvio (kuvio 4.) on laadittu havainnollistamaan opinnäytetyön prosessin laajuutta ja ajankäyttöä.

Joulukuu 2015	Opinnäytetyön aiheen suunnittelu
Tammikuu 2016	Yhteys opinnäytetyön toimeksiantajaan Opinnäytetyön prosessiin ilmoittautuminen
Tammikuu 2016- Maaliskuu 2016	Opinnäytetyön kirjoitusta- Esitteen suunnittelu
Maaliskuu 2016	Haastattelu (Jussityö) Ensimmäinen opinnäytetyön paja
Huhtikuu 2016	Kirjoitusklinikka
Huhtikuu 2016-Toukokuu 2016	Opinnäytetyön teoriaosuuden kirjoittamista + esitteen suunnittelua ja aloitus
Toukokuu 2016	Toinen opinnäytetyön paja, Suunnittelaseminaari
Kesäkuu 2016- syyskuu 2016	Opinnäytetyön kirjoitusta- Esitteen laatiminen- yhteys opettajaan s-postitse
Syksy 2016	Opinnäytetyön pajat Esite ja opinnäytetyö valmis Julkaisuseminaari Kypsyysnäyte

Kuvio 4. Opinnäytetyön prosessi.

8.2 Toteutusvaihe

Opinnäytetyön tuotoksena on selkokielineen sähköinen esite (Liite 3) Lahden turvakodille miesten kokemasta parisuhdeväkivallasta. Lahden turvakoti voi tulostaa esitteen henkilökunnan käyttöön, markkinoidessaan toimintaansa tai asiakkaan saapuessa turvakodille. Sähköisenä versiona esitettä on helppo muokata ja päivittää tarvittaessa esitteessä olevaa tietoa. Esitteen rakentaminen tietoperustaltaan ja ulkonäöltään selkeäksi oli pääasiallinen tavoitteemme esitteen tekemisessä. Esitteessä (Liite3) on kuvia, jotka johdattelevat opinnäytetyön aiheeseen ja esitteestä löytyy opinnäytetyön aiheeseen liittyvät tärkeimmät asiat. Esitteen sisältö muodostuu tietoperustasta, joka on opinnäytetyön lähteistä rakennettu.

Esitteessä (Liite 3) tuodaan esille väkivallan muotoja, väkivallan vaikutuksia. Esitteestä haluttiin luoda helppolukuinen ja selkeä. Esitteen väreiksi valittiin neutraalit värit sekä selkeä ja helppolukuinen fontti, jotta esite kiinnittäisi mahdollisimman monen ihmisen huomion.

Esite (Liite 3) on laadittu Microsoft Publisher-ohjelmalla, jonka käyttö oli molemmille tämän opinnäytetyöntekijälle uutta. Tämän opinnäytetyön tekemiseen on liittynyt uuden tekstinkäsittely ohjelman käyttö. Publisher on käytännöllinen ohjelma esitteen laatimiseen (Microsoft 2016). Esitteessä on lavastettuja kuvia, jotka ovat itse otettuja. Kuvissa esiintyviltä ihmisiltä on kysytty lupa niiden käyttämiseen. Esitteessä olevilla kuvilla on tarkoitus herättää lukijassa tunteita, sekä esitettä jakaessa herättää lukijan mielenkiinto. Esite taitellaan niin sanotusti haitari muotoon, jolloin esite on pienempi ja helppo käsitellä. Seuraavaksi käydään esite sivu sivulta läpi.

Esitteen (Liite 3) ensimmäisellä sivulla on kuva johdattelemaan lukija ottamaan esite käsiinsä ja lukemaan sen sisältöä. Kuvat esitteessä ovat hyvin aiheeseen johdattelevia ja koskettavia. Kuvat ovat lavastettu ja ne ovat opinnäytetyöntekijöiden itse ottamia. Kuvien käyttöön on kysytty lupa niissä esiintyviltä henkilöiltä. Seuraavalla sivulla (Liite 3) on esitteen mielenkiinnon herättämiseen rakennettu sanasta ”mies” iskulauseita jotka tulevat esille esitettä lukiessa ja siten jäisivät lukijan mieleen: Mies,

mahdollista itsellesi ensin selviytyminen!”. Ja alapuolelle on lueteltu väkivallan muodot. Esitteen takasivulla (Liite 3) on tarpeelliset puhelinnumerot. Puhelinnumeroiden sijainti on määriteltä esitteeseen niin, että nopeasti esitteen ottamisen jälkeen löytyisivät tärkeät apua antavat yhteystiedot.

Esitteen (Liite 3) seuraavalla aukeamalla kuvataan väkivallan muotoja, väkivallan muodot ovat jäsenneily huutomerkin sisään. Väkivallan muotojen laajuus on hyvä jokaisen ihmisen ymmärtää. Vaikka ei olisi tekemisissä väkivallan kanssa, on hyvä että kiinnostunut lukija lukee myös esitteessä olevat väkivallan muodot. Seuraavalla sivulla on esitteessä (Liite 3) pääpiirteittäin perheessä esiintyvän väkivallan vaikutukset perheeseen kuuluviin lapsiin. Viimeisellä esitteen sivulla on vielä kuva jossa, on ihmisten hahmojen kuva, jossa toinen raskaana ja toinen pitää käsillään päästään kiinni ikäänkuin ettei jaksaisi tilannetta enää. Tilanne kuvassa on fiktiivinen, ja kuvan käyttöön on pyydetty lupa sen ottajalta ja siinä esiintyviltä ihmisiltä. Viimeisen sivun yläpuolella on isku lause ”jokaisella on toivoa ja mahdollisuus muutokseen”. Iskulause muodostui arviointivaiheessa Lahden ensi- ja turvakodilta saatujen kommenttien jälkeen.

8.3 Arviointivaihe

Toiminnallisen opinnäytetyön avulla toimeksiantaja saa konkreettisen tuotteen. Tuote voi olla opas, tietopaketti tai kirja. Toiminnallisesta opinnäytetyöstä laaditaan raportti, kuinka tuotos on valmistunut. (Vilkka ym. 2003, 51, 56–67.)

Laitoimme s-postitse esitteen Lahden ensi- ja turvakodin johtajalle ja pyysimme palautetta sekä mielipiteitä esitteestä. Kahden viikon kuluttua emme olleet saaneet vastausta, joten soitimme Lahden ensi- ja turvakodille ja saimme samana päivänä korjausehdotukset s-postitse toiminnanjohtajalta, kahdelta työntekijältä sekä sillä hetkellä Lahden ensi- ja turvakodilla harjoittelussa olleelta opiskelijalta. Esitteen ulkomuotoa ei

kommentoitu, mutta asia sisältöä kommentointiin seuraavasti. Esitteen keskiaukeamalla (Liite 3.) oli huutomerkkin sisään rakennettu väkivallan muotoja joissa oli ”fyysinen väkivalta, henkinen väkivalta uskonnollinen väkivalta” ja niin edelleen. Korjausehdotuksena oli että väkivalta sanat jäisivät pois, jolloin huutomerkkin sisään jäi vain ”Fyysinen, henkinen, uskonnollinen” ja niin edelleen. Tämä muutettiin, sillä se selkeytti esitteessä olevaa huutomerkkin sisältöä käytännöllisemmäksi. Lisäksi ensimmäisen sivun oikeaan alareunaan (Liite 3) ehdotettiin laitettavaksi väkivallan muodot, tämä muutettiin myös. Siinä oli aiemmin teoriatietoa väkivallan muodoista, mikä oli ylimääräistä esitteessä, tämä selkeytti myös esitteen ulkomuotoa. Alun perin esitteessä luki perheessä esiintyvän väkivallan vaikutuksista lapsiin, mutta korjausehdotuksissa oli, että tästä poistettaisi osa tekstistä. Tekstiä oli paljon, mikä hankaloitti luultavasti sen asia ymmärrystä. Lisäksi Lahden ensi- ja turvakodilta tuli ehdotus iskulauseelle ”jokaisella on toivoa ja mahdollisuus muutokseen”. Tämä laitettiin esitteeseen (Liite3), sillä iskulauseet antavat lukijalle miettimisen aihetta ja antavat tilaa omille johtopäätöksille. Esite muokattiin ja se lähetettiin uudelleen Lahden ensi- ja turvakodille, mutta sen jälkeen sieltä ei tullut vastausta.

Oma mielipide esitteestä(Liite3) on, että siitä tuli sellainen kuin ajatuskin oli. Esitteestä muodostui lyhyt ja ytimekäs, kuitenkin asioiltaan kattava ja sellainen, että lukija ymmärtää mistä on kysymys. Värimaailma ja kuvat onnistuivat, esitteen ulkonäkö varmasti herättää lukijan kiinnostuksen ja huomion ja kuvat tuovat lukijalle omia mielipiteitä sekä tunteita. Microsoft Publisherin käytön opettelu ja sen käyttöön perehtyminen tuotti tulosta ja saimme hyvän ohjelman avulla laadittua rakenteellisesti selkeän esitteen.

9 POHDINTA

Tätä opinnäytetyötä on lähdetty suunnittelemaan mind map -miellekartan avulla. Aluksi laitettiin paperille esille asioita, mitä tiedettiin aiheesta ja minkälaisista asioista opinnäytetyön tekijöiden tulisi etsiä tietoa. Keskustelun jälkeen karsittiin opinnäytetyön tekijöiden mielestä ylimääräiset asiat pois ja näin rakentui opinnäytetyön sisällysluettelo. Sisällysluettelo hiottiin pitkin opinnäytetyön prosessia, jotta saatiin tiivis ja yhdistetty sisällysluettelo. Opinnäytetyön tekijät onnistuivat rajaamaan aiheen niin, että tietoutta parisuhdeväkivallasta lisätään uhrille, väkivallan tekijälle sekä toimeksiantajalle. Tämän opinnäytetyön aihe löytyi opinnäytetyöntekijöiden mielenkiinnon kohteiden kautta eli päihde- ja mielenterveystyöstä sekä akuuttihoitotyöstä. Parisuhdeväkivalta kun liittyy näihin molempiin hoitotyön erikoisaloihin.

Tämän opinnäytetyön suunta on valittu puhtaasti ajatellen, mitä on parisuhdeväkivalta, väkivallan muodot ja väkivallan vaikutus ihmiseen. Ajatuksena oli, että väkivallan muodoista puhuminen saisi lukijan havahtumaan väkivallan vääryydestä toista ihmistä kohtaan. Aihe, joka kohdistuu miesten kokemaan väkivaltaan parisuhteessa, on työelämälähtöinen eli idea tuli toimeksiantajaltamme. Ensi- ja turvakodin toiveena oli, että tekisimme työn liittyen miesten kokemaan väkivaltaan, koska aiheesta on vähemmän tehty opinnäytetöitä Lahden ensi- ja turvakodille.

Opinnäytetyön aihe aiheutti paljon keskustelua ihmisten keskuudessa. Parisuhdeväkivallan uhreista ajatellaan usein, että uhri on nainen. Opinnäytetyöntekijät saivat kuulla mielipiteitä asiasta. Opinnäytetyön tekijöille kerrottiin, että miehen maskuliinisuuden vuoksi miehet eivät ole väkivaltaisessa parisuhteessa uhreja. Tiedon etsimisen ja lukemisen pohjalta osasimme keskustella asiasta rakentavasti ja tuoda toisenlaista näkökantaa myös muille ihmisille, jotka olivat ajatelleet asiasta toisin. Tämä opinnäytetyönprosessi on ollut meille antoisa ja opettavainen.

Oppimiskokemuksena opinnäytetyön laatiminen ja esitteen(Liite3) rakentaminen oli antoisaa, kuitenkin ajoittain erittäin työlästä ja vaativaa.

Onnistuimme tiedonhaussa, vaikka aluksi näytti siltä, että suurin osa tiedoista ja aineistosta on vanhempaa tietoa, joita emme halunneet käyttää opinnäytetyön prosessissa. Opinnäytetyön prosessin aikana laajennettiin haku-sanoja ja tiedonhankinta näytti tulosta. Tähän opinnäytetyöhön saatiin tarpeeksi tietoa ja sitä myöten rakennettua opinnäytetyöstä johdon-mukainen ja sisällöltään kattava opinnäytetyö.

Aiheena opinnäytetyö oli mielenkiintoinen tehdä. Tämän opinnäytetyön tekijöiden ajatuksena oli madaltaa uhrien kynnystä hakea apua ja tätä kautta auttaa uhreja. Opinnäytetyön teon myötä nousi vahvemmin esille halu auttaa uhreja. Opinnäytetyön prosessin tuotoksena tehty esite saatiin laadittua suunnitelman mukaisesti sekä esitteestä tuli esteettisesti helppolukuinen ja näyttävä. Esitteen rakentaminen oli antoisaa, vaikka emme löytäneet esitteen tekemiseen laajaa teoriapohjaa. Esite (Liite 3) on tehty niin, että se on selkeä ja helppolukuinen heti etusivusta lähtien viimeiseen sivuun asti. Esitteessä tulee tärkeimmät asiat parisuhdeväkivallasta esille ja uhrille löytyy yhteystietoja, joista voi hakea apua.

Esitteen (Liite 3) voi sellaisenaan jakaa esimerkiksi KELA:an, sosiaalitoimistoon, lähiklinikoille sekä Päijät-Hämeen keskussairaalan Akuutti24:n odotus-tilaan sekä mahdollisesti sairaanhoitajille sekä lääkäreille, mitä he voisivat jakaa parisuhdeväkivalta tilanteen havaitessa potilaille. Esitteessä näkyy ammattikorkeakoulumme nimi, jotta lukija tietää kuka esitteen on luonut.

9.1 Eettisyys ja luotettavuus

Opinnäytetyö perustuu luotettavuuteen sekä rehellisyyteen. Opinnäytetyötä tehdessä on otettava huomioon lähteen kirjoittajan näkökanta, jotta oman opinnäytetyön tiedot pysyvät oikeina. Opinnäytetyön tekijän on noudatettava eettisesti kestäviä tiedon hankinta- ja tutkimusmenetelmiä. (Vilka 2005 30.)

Opinnäytetyössä käytettiin luotettavia lähteitä ja kunnioitettiin lähteen kirjoittajaa. Opinnäytetyö laadittiin tarkasti ja huolellisesti, ohjeiden

mukaan. Esitteessä (Liite 3) oleva materiaali ja tieto ovat otettu tästä opinnäytetyöstä. Esitteessä on käytetty kuvia, joihin olemme saaneet käyttöoikeuden, kysymällä luvan kuvaan osallistuvilta henkilöiltä. Yksi kuvista on opinnäytetyön tekijöiden itse ottama ja suunnittelema. Esitteestä pyydettiin palautetta toimeksiantajalta ja muutoksia tehtiin toimeksiantajan toiveiden mukaisesti.

Opinnäytetyö laadittiin yhteisymmärryksessä opinnäytetyöntekijöiden kesken sekä toimeksiantajan suunnan mukaisesti. Kaikkien osapuolten näkökanta ja ääni otettiin huomioon. Opinnäytetyötä tehtiin yhdessä opinnäytetyön tekijöiden kesken suurimman osan ajasta, mutta osaksi tehtiin jaetusti tehtäviä itsenäisesti. Opinnäytetyön yhteenvedot tapahtuivat aina yhdessä opinnäytetyön tekijöiden kanssa. Esite rakennettiin yhdessä opinnäytetyöntekijöiden kanssa ja molempien ajatukset ja mietteet huomioon ottaen.

Opinnäytetyö on tehty Lahden ammattikorkeakoulun opinnäytetyön ohjeiden mukaisesti ohjeita noudattaen. Opinnäytetyön WORD-pohjan asetuksiin tuli muutoksia maaliskuussa 2016. Opinnäytetyö teoria osuuden kirjottaminen oli jo aloitettu tuolloin, joten asetukset on vaihdettu oikeiksi uuden Lahden ammattikorkeakoulun Microsoft word-ohjeistuksen mukaisesti.

9.2 Esitteen hyödyt ja jatkokehitys ehdotukset

Esite laaditaan sähköisenä versiona toimeksiantajalle, jota on käytännöllisempi päivittää. Esite on tehty Microsoft publisher-ohjelmalla, minkä saa avattua tietokoneissa, joissa on Microsoft office-tekstikäsittelyohjelma. Microsoft-Publisherin käyttö on ohjelmaan tutustumisen jälkeen helppoa ja yksikertaista, eikä esitteen tekstit muuta paikkaansa toisella tietokoneella avattuna. (Microsoft 2016.)

Esitteestä voisi tulevaisuudessa rakentaa laajemman version, jossa olisi tarkemmin kerrottu parisuhdeväkivallasta. Sen jälkeen miesten kokemasta väkivallasta olisi Lahden turvakodila suppeampi esite, sekä laajempi esite

miesten kokemasta parisuhdeväkivallasta. Tällainen laajempi esite voisi tulla henkilökunnan käyttöön sekä asiakastyöhön työvälineeksi. Lisäksi Lahden turvakoti voi jakaa eri toimijoille kahdenlaista esitettä erityyppisiin tilanteisiin. Esimerkiksi tämän opinnäytetyön esite asiakkaalle heti nähtäväksi, kun hän tulee ensimmäistä kertaa turvakodille. Jos asiakassuhde jatkuu, voisi antaa asiakkaalle laajemman esitteen miesten kokemasta perheväkivallasta.

Jatkossa voi tutkia onko miesten ollut helpompi hakeutua avun piiriin tiedon lisääntymisen avulla. Jatkoehdotuksena on siis, että tutkittaisiin mitä kautta miehet saapuvat avunpiiriin ja mikä on ollut niin sanottu hoitopolku. Kiinnostavaa olisi tietää, onko hoitopolussa aukkoja, jolloin uhri jää niin sanotusti yksin ilman tukea ja turvaa. Voisiko nämä kohdat täydentää lisäämällä tietoutta esimerkiksi koulutuksilla poliiseille ja eri viranomais-tahoille.

LÄHTEET

- Brusila, P. 2008. Parisuhdeväkivallan kohtaaminen vastaanotolla. Duodecim. Terveyskirjasto [viitattu 04.01.2016]. Saatavissa: http://www.duodecimlehti.fi/web/guest/haku;jsessionid=0C1723EBF4C133BD7EC4ADC3505A63AC?p_p_id=Article_WAR_DL6_Articleportlet&p_p_lifecycle=0&_Article_WAR_DL6_Articleportlet_p_frompage=uusinnumero&_Article_WAR_DL6_Articleportlet_viewType=viewArticle&_Article_WAR_DL6_Articleportlet_tunnus=duo96966
- Ensi- ja turvakotien liitto ry. 2013. Jussi-työ [viitattu 04.01.2016]. Saatavissa: <http://www.ensijaturvakotienliitto.fi/tyomuodot/vakivaltatyo/jussi-tyo/>
- Eskonen, I. 2005. Perheväkivalta lasten kertomana. Akateeminen väitöskirja. Tampereen yliopisto. Sosiaalipolitiikan ja sosiaalityön laitos. Saatavissa: <https://tampub.uta.fi/bitstream/handle/10024/67528/951-44-6432-X.pdf?sequence=1>
- Federley, K. 2016. Miesten kokemuksia naisten tekemästä väkivallasta. Tampereen yliopisto. Terveystieteiden yksikkö. Hoitotiede. Pro-gradu - tutkielma. Saatavissa: <http://tampub.uta.fi/bitstream/handle/10024/98740/GRADU-1458733112.pdf?sequence=1>
- Flinck, A. 2006. Parisuhdeväkivalta miehen ja naisen kokemana. Rikottu lemменmarja. Akateeminen väitöskirja. Tampereen yliopisto. Hoitotieteen laitos. Saatavissa: <https://tampub.uta.fi/bitstream/handle/10024/67636/951-44-6709-4.pdf?sequence=1>
- Flinck, A. 2008. Naisten ja miesten kokema parisuhdeväkivalta on monimuotoista. Sairaanhoitaja 3/2008, 10–13.

Gjerstad, E., Honkanen, P., Kantonen, H., Karjalainen, A-M., Kuusela, J., Lesojeff, H., Lindroos, M., Mallat, J., Purjo, T., Sinkonen, J. & Törrönen H. 2010. Sukupuoli ja väkivalta. Tampere: Tiliopistopaino-Juvenes Print.

Heiskanen, M. & Ruuskanen, E. 2010. Tuhansien iskujen maa: Miesten kokema väkivalta Suomessa. Yhdistyneiden Kansakuntien yhteydessä toimiva Euroopan Kriminaalipolitiikan Instituutti (HEUNI). Julkaisusarja No. 66. Saatavissa:

http://www.heuni.fi/material/attachments/heuni/reports/6KHnLcUwR/Full_report_66.pdf

Helin-Tuominen, M. 2006. ”Sitä on niin siinä liisterissä kii”- Miesten kokemuksianaisten tekemästä parisuhdeväkivallasta narratiivisesta näkökulmasta. Tampereen yliopisto. Sosiaalipolitiikan ja sosiaalityön laitos. Sosiaalityö. Pro gradu -tutkielma. Saatavissa:

<https://tampub.uta.fi/bitstream/handle/10024/94083/gradu01495.pdf?sequence=1>

Hermanson, E. 2012. Parisuhde- ja perheväkivalta. Duodecim.

Terveyskirjasto [viitattu 6.4.2016]. Saatavavissa:

http://www.terveyskirjasto.fi/terveyskirjasto/tk.koti?p_artikkeli=kot00208

Holappa, M. 2015. Väkivallan tyypilliset piirteet ja parisuhde. Lapin yliopisto. Oikeustieteiden tiedekunta. Kriminologia. Pro gradu –tutkielma. Saatavissa:

<https://lauda.ulapland.fi/bitstream/handle/10024/62048/Holappa.Miia.pdf?sequence=2>

Hyvärinen, S. & Hautamäki, J. 2013. Katkaise väkivalta. Lähisuhde- ja perheväkivaltarikoksesta epäillyn ohjaaminen esitutkinnasta väkivaltaa katkaisevaan palveluun. Terveiden ja hyvinvoinnin laitos [Viitattu 14.3.2016]. Saatavissa:

https://www.julkari.fi/bitstream/handle/10024/110163/URN_ISBN_978-952-245-922-0.pdf?sequence=1

Inkiläinen, S. 2011. Lastensuojelun dokumentointi ja perheen sisällä ilmenevä väkivalta. Helsingin yliopisto. Valtiotieteellinen tiedekunta. Sosiaalityö. Pro gradu –tutkielma. Saatavissa:
<https://helda.helsinki.fi/bitstream/handle/10138/24879/Pro%20gradu%20tutkielmavalmis2.pdf?sequence=2>

Jakonen, A. & Mäkelä, K. 2003. Perheväkivalta lapsuuden muistoissa. Jyväskylän yliopisto, opettajankoulutuslaitos. Kasvatustieteen pro gradu –tutkielma. Saatavissa:
<https://jyx.jyu.fi/dspace/bitstream/handle/123456789/10356/G0000182.pdf?sequence>

Karhuvaara, M., Kaitue, S. & Ruuhilahti, S. 2013. Lähisuhdeväkivallan kartoittaminen ja siihen puuttuminen lastenvalvojan työssä. Terveiden ja hyvinvoinnin laitos. Juvenes Print – Suomen Yliopistopaino Oy. Tampere 2013. Saatavissa:
https://www.julkari.fi/bitstream/handle/10024/110522/THL_OPA2013_030_verkko.pdf

Klemi, A. 2006. Henkinen väkivalta parisuhteessa. Kokemuksia henkisen väkivallan luonteesta ja satuttavuudesta. Jyväskylän yliopisto. Viestintätieteiden laitos. Puheviestintä. Pro gradu tutkielma. Saatavissa:
https://jyx.jyu.fi/dspace/bitstream/handle/123456789/11210/URN_NBN_fi_jyu-200778.pdf?sequence=1

Krug, E., Dahlberg, L., Mercy, J., Zwi, A. & Lozano, R. 2005. Väkivalta ja terveys maailmassa-WHO:n raportti. Saatavissa:
http://apps.who.int/iris/bitstream/10665/42495/6/9529608993_fin.pdf

Kähärä, N. 2016. Miesten kokema parisuhdeväkivalta heterosuhteessa. Jyväskylän yliopisto. Yhteiskuntatieteiden ja filosofian laitos. Sosiaalityö. Pro gradu –tutkielma. Saatavissa:
<https://jyx.jyu.fi/dspace/bitstream/handle/123456789/49787/URN:NBN:fi:jyu-201605162554.pdf?sequence=1>

Käypähoito. 2008. Aivovammat. Duodecim [viitattu 9.4.2016]. Saatavissa: <http://www.kaypahoito.fi/web/kh/suositukset/suositus?id=hoi18020>

Lähetymiskielto. 2016. Käräjäoikeudet [Viitattu 20.6.2016]. Saatavissa: <http://www.oikeus.fi/tuomioistuimet/karajaoikeudet/fi/index/rikosasiat/lahestymiskielto.html>

Marketing minefield. 2016. Marketing with leaflets [viitattu 3.6.2016]. Saatavissa: <http://www.marketingminefield.co.uk/marketing-with-leaflets/>

Matikainen, T. 2015. Vainoaminen – uusi kriminalisointi ja sen soveltaminen käytännössä. Helsingin yliopisto, oikeustieteellinen tiedekunta. Rikosoikeus. Pro gradu –tutkielma. Saatavissa: https://helda.helsinki.fi/bitstream/handle/10138/156890/Matikainen_ProGradu_Vainoaminen.pdf?sequence=3

Mikrosoft. 2016. Publisher 2016 [viitattu 15.9.2016]. Saatavissa: <https://products.office.com/fi-fi/publisher>

Nieminen, T. & Nokelainen, P.2012. Pariterapian sopivuus parisuhdeväkivallan hoidossa: Tilannesidonnainen väkivalta ja intiimi terrorismi. Jyväskylän yliopisto, psykologian laitos. Psykologian pro gradu. Saatavissa: <https://jyx.jyu.fi/dspace/bitstream/handle/123456789/40433/URN%3aNBN%3afi%3ajyu-201211263075.pdf?sequence=1>

Nyqvist, L., Hyvärinen. S. & Hautamäki, J. 2012. Dusti - Luottamusta Miehen Linjalla- Maahanmuuttajamiehet ja ennaltaehkäisevä väkivaltatyö. Naisten Apu Espoossa ry, Lyömätön Linja. Vantaa: Nykypaino Oy. Saatavissa: http://www.thl.fi/attachments/kasvunkumppanit/Dusti_luottamusta_Miehen_Linjalla.pdf

Ojuri, A. 2004. Väkivalta naisen elämän varjona – tutkimusparisuhdeväkivaltaa kokeneiden naisten elämän kulusta ja selviytymisestä. Akateeminen väitöskirja. Lapin yliopisto.

Yhteiskuntatieteiden tiedekunta. Saatavissa:

<http://www.ulapland.fi/includes/loader.aspx?id=7995bde0-e01a-41d5-8a13-7507ceaf4191>

Palmu, A., Pusa, A., Kilpiä, J., Mustonen K. & Hopiavuori., S. 2006. Sanasta miestä - Kokemuksia miesten kriisityöstä. Ensi- ja turvakotien liiton julkaisu 36. Ensi- ja turvakotien liitto ry. Helsinki: Kirjapaino, Pekan Offset Oy. Saatavissa: <http://ensijaturvakotienliitto-fi-bin.directo.fi/@Bin/6f169786cf71ac8967a154fa7982af6f/1462383733/application/pdf/3256726/sanasta%20miest.pdf>

Piispa, M., Henttonen, P., Serpola-Kaivo-oja, L. & Haapala, S. 2015. Väkivallan tunnistaminen ja siihen puuttuminen. Terveiden ja hyvinvoinnin laitos [Viitattu 5.5.2016]. Saatavissa: <https://www.thl.fi/fi/web/vammaispalvelujen-kasikirja/itsenaisen-elamantuki/vakivalta-ja-vammaisuus/vakivallan-tunnistaminen-ja-siihen-puuttuminen>

Rikoslaki 39/1889. Annettu: Helsingissä 19.12.1889. Saatavissa: <http://www.finlex.fi/fi/laki/ajantasa/1889/18890039001#L21>

Rikosasian käsittelynvaiheet. 2016. Rikosilmoitus. Jos joudut rikoksen uhriksi [Viitattu 15.5.2016]. Saatavissa: <http://www.oikeus.fi/fi/index/esitteet/josjoudutrikoksenuhriksi/rikosasiangkatelynvaiheet.html>

Rikosuhripäivystys. 2014. Rikosuhripäivystys RIKU. Oikeusministeriö [viitattu 01.03.2016]. Saatavissa: <http://www.riku.fi/fi/organisaatio/tilastot/>

Risikko, P., Parjanne, R., Välimäki, K. & Merikallio, J. 2008. Lähisuhde- ja perheväkivallan ehkäisyn suositukset; Tunnista, turvaa ja toimi. Sosiaali- ja terveysministeriö Suomen kuntaliitto 2008: 9. Helsinki: Yliopistopaino. Saatavissa: https://www.julkari.fi/bitstream/handle/10024/114420/Julka_2008_9_perhevakivaltatyon_suosituks_verkko.pdf?sequence=1

Saarelma, O. 2015. Aivotärähdys ja pään vammat (aikuiset). Duodecim terveyskirjasto [viitattu 15.5.2016]. Saatavissa:

http://www.terveyskirjasto.fi/terveyskirjasto/tk.koti?p_artikkeli=dlk00641

Suni, J. 2016. Sosiaalikasvattaja. Lahden ensi- ja turvakoti, Jussi-työ. Haastattelu 15.5.2016. Liite 2.

Söderholm, A-L. 2006. Hoitotilanteen erityispiirteet, kun vamman syynä on lähisuhdeväkivalta. Suomen lääkärilehti, 61(35), 3443–3447 [viitattu 5.5.2016]. Saatavissa:

http://www.terveysportti.fi.aineistot.lamk.fi/dtk/ltk/avaa?p_artikkeli=sll26426&p_haku=parisuhdev%C3%A4kivalta#T1

Tapaninen, P. 2010. Köysi kaulassa -Miesten kokemuksia parisuhdeväkivallan uhrina. Järvenpää. Diakonia ammattikorkeakoulu. Opinnäytetyö (ylempi AMK). Saatavissa:

https://www.theseus.fi/bitstream/handle/10024/22603/Tapaninen_Paivi.pdf?sequence=1

Toljamo, T. 2011. Väkivaltatyön viranomaiskäytännöt lähisuhdeväkivallan uhrin kohtaamisessa. Lapin yliopisto, Yhteiskuntatieteiden tiedekunta. Sosiaalityön pro gradu –tutkielma. Saatavissa:

http://lauda.ulapland.fi/bitstream/handle/10024/61414/Pro_gradu_-_tutkielma_Taru_Toljamo.pdf?sequence=3

Tuominen, T., Järvi, K., Lehtonen, M-H., Valtanen, J. & Martinsuo, M. 2015. Palvelujen tuotteistamisen käsikirja- Osallistavia menetelmiä palvelujen kehittämiseen. Tampereen teknillinen yliopisto. Aalto-yliopisto. Tuotantotalouden laitos Tekes. Helsinki: Unigrafia Oy.

Törrönen, H. 2009. Hullu rakkaus-selviytymisopas. Helsinki: Wsoy

Törrönen, H., Hopiavuori, S., Hämäläinen, K., Keränen, E., Leena, Mira, Mäihäniemi, U., Palokari, S., Puisto, V. & Pusa, A. 2009. Vaiettu naiseus. Ensi- ja turvakoti liiton raportti 10. Hämeenlinna: Kariston kirjapaino oy.

Vilka, H. & Airaksinen, T. 2003. Toiminnallinen opinnäytetyö. Helsinki: Tammi.

Vilka, H. 2005. Tutki ja kehitä. Helsinki: Tammi.

LIITTEET

Liite 1. Tiedonhankinta

Liite 2. Jussi-työ haastattelu

Liite 3. Esite- miesten kokemasta perheväkivallasta

Liite 1. Tiedonhankinta

Haun ajankohta	Tietokanta	Hakutermit	Hakutulos/ valittu määrä	Valitun tiedon lähteet
11.5.16	Melinda	perheväkiv alta OR parisuhdev äkivalta 2006-2016	477/1	Hyvärinen Salla, Hautamäki Jari. Katkaise väkivalta, 2013. http://www.julkari.fi/bitstream/handle/10024/110163/URN_ISBN_978-952-245-922-0.pdf?sequence=1
11.5.16	Medic	Parisuhdeväk ivalta vain koko teksti	21/1	Federley Kati. Miesten kokemuksia naisten tekemästä parisuhdeväkivallasta, 2016 http://tampub.uta.fi/bitstream/handle/10024/98740/GRADU-1458733112.pdf?sequence=1
15.5.16	Masto finna	Parisuhdeväk ivalta	23/1	Flinck Aune. Parisuhdeväkivalta naisen ja miehen kokemana, 2006. https://tampub.uta.fi/bitstream/handle/10024/67636/951-44-6709-4.pdf?sequence=1

Mukaanottokriteerit	Poissulkukriteerit
<ul style="list-style-type: none">• Lähteen aihealue liittyy aiheeseemme• Lähde on suomenkielinen tai englannin kielinen• Aineisto on vuosilta 2006-2016	<ul style="list-style-type: none">• Lähteen aihealue ei liity aiheeseemme• Lähde on muun kuin suomen tai englannin kielinen• Aineisto on vanhempaa kuin 2006-luvulta

Liite 2. Jussi- työn haastattelu

Jussityön haastattelu 15.3.2016

”Jussi-työ® on tarkoitettu miehille, jotka haluavat ehkäistä tai lopettaa väkivallan käytön lähisuhteissaan ja tarvitsevat apua kriisinsä selvittämisessä. Jussi-työn tavoitteena on tukea miehiä löytämään väkivallattomia ongelmanratkaisukeinoja, sekä auttaa miehiä elämään turvallisesti itsensä ja läheistensä kanssa.” (Ensi- ja turvakotien liitto ry 2013.)

1. Ovatko miehet avoimia parisuhteessa esiintyneistä väkivalta kokemuksista uhrin roolissa?

Jokainen väkivaltatapaus on erilainen, samoin ihmiset ovat erilaisia. Mutta osa miehistä on avoimempia kuin toiset. Pääsääntöisesti miehet kykenevät keskustelemaan elämän tavoitteista sekä siitä mitä tapahtuu väkivallan aikana (väkivallalla ilmaistaan tunteita). Ongelmana on asiakkaille puutteellinen tietous, mitä tarvitaan väkivallasta selviytymiseen ja mitä se vaatii, oli sitten kyseessä uhri tai tekijä.

Miehet lähtökohtaisesti väheksyvät parisuhteessa puolisonsa tekemää väkivaltaa. Mies ei aina kykene puhumaan kokemuksistaan suoraan. Kuitenkin asiakkaan kanssa keskustellessa tulee esille uhrius ”no se vähän löi”. Tämän kaltaisessa keskustelussa miehet vähättelevät parisuhteessa esiintyneitä väkivaltatilanteita. Miehellä on saman lailla koskemattomuus kuin naisillakin. Tasa-arvo on tärkeää, ajatellessa miesten ja naisten välistä suhdetta. Miehet tarvitsevat keskusteluapua saman lailla kuin naisetkin.

Väkivallan aikana koetaan turvallisuuden järkkyyneen. Parisuhteessa ladataan aina odotus turvallisuudesta kumppania kohtaan. Väkivallan uhreilla on kokemus turvallisuuden murenemisestä. Tapaamisissa

asiakkaalle aiheuttaa turvattomuutta myös asiakkaan omat sanat ”meinasin lyödä”.

Miehet haluavat faktatietoa asioista. Asiat sanotaan asiakkaalle suoraan ja rehellisesti. Sen vuoksi on hyvä ottaa keskusteluun esimerkiksi myös lapset, mitä väkivalta on lasten näkökulmasta. Kysyä väkivallan käyttäjältä, miten kokee lapsen ajattelevan väkivallasta.

2. Minkälaisen asioiden olet huomannut johtavan riidan parisuhteessa?

Esimerkiksi riidan yhteydessä tulee esille tunne, ”nyt mitta on täysi”, tulee puolustus reaktio ja nainen lyö esimerkiksi puukolla.

Naisille väkivalta ei ole ensimmäinen tapa ratkaista riitoja. Nainen huomaa, missä kohtaa väkivalta on ratkaisu. Esimerkiksi, lapsuudessa nainen on ollut koulukiusattu ja nuoruudessa on tullut tilanne jolloin päätti aloittaa lyömisen. Siitä saanut ”kovan” maineen ja eräänlaisen roolin. Lisäksi väkivalta toi arvostusta ja kunnioitusta nuorelle ihmiselle. Oli helppoa, kun uskalsi lyödä. Tämän kaltainen vahvuus ja maskuliinisuus siirtyvät parisuhteeseen. Parisuhteessa kokee epäoikeudenmukaisuutta ja turvautuu lyömiseen. Jolloin, väkivalta on opittu tapa.

Mutta ne jotka kotona lyö, eivät ikinä löisi kadulla eikä tällöin kukaan uskoisi, että puoliso on väkivaltainen. Joihinkin tapauksiin liittyy alkoholi, mutta ei läheskään kaikkiin väkivalta tapauksiin.

3. Minkälaisia toimintatapoja tai työkaluja sinulla on asiakastyötä varten?

Asiakkaan kanssa tutustutaan, jutellaan historiasta, väkivalta toimintamallista, vihanpurkauksista ja eri toimintatavoista. Kuulluksi tuleminen on tärkeää. Voi esim. kysyä mitä sinä silloin ajattelit kun päätit ottaa yhteyttä Jussityöhön. Olisi hyvä käyttää vaihtoehtoisia toimintatapoja esimerkiksi mikä ei olisi johtanut väkivaltaan. Ajatuksena on liittää väkivalta turvallisuusajatteluun haastatellessa asiakkaita. Tavoitteeni on tuoda asiakas tapaamisessa asiakkaille esille turvallisuusajattelu.

Kohtaaminen asiakkaan kanssa on tärkeää. Tärkeitä työkaluja on puheeksiotto, huolen- malli, sanat ”täällä voit puhua”. Käytän itse myös voimavarakeskeistä lähestymistapaa kohdatessa asiakkaita.

Lisäksi naisten kanssa työskentelyssä samoin kuin miesten kanssa, asiakasta tulee kuunnella ja antaa asiakkaalle tilaa. Tulee valita rauhallinen ympäristö, jossa on tilaa ajatella ja pohtia yhdessä asiakkaan kanssa miten tässä tilanteessa edetään. Asiakas tarvitsee myös tukea ja kehumista, esimerkiksi – Hyvä kun kerroit ja otit asian puheeksi. Mietitään yhdessä miten edetään. Mitä tukea tarvitsisit tässä asiassa? Sovitaan yhdessä. Sinun ei tarvitse jäädä yksin. Voi kysyä kysymyksen joka herättää ajatuksia; Onko hyvä mennä nyt kotiin? Kysymyksessä ei ole kieltävää eikä puolustavaa kantaa, vaan saadaan asiakkaan oma näkökulma esille.

”On meillä välineet- kuuntelun taito. ”

Jussi työ; Jukka Suni, Jussi- työntekijät, Lahden ensi- ja turvakoti.

15.3.2016

Liite 3. Esite- Miesten kokema parisuhdeväkivalta

**Täällä voit puhua perhe-elämän turvallisuu-
teen liittyvistä asi-**

Lahden ensi – ja
turvakoti

Launeenkatu 8
15100 Lahti

puh. 03 875 090

Hätänumero 112
Akuutti24

puh. 03 819 2385

**Opinnäytetyö -Miesten
kokema parisuhdeväkivalta**

Syksy 2016

Sosiaali- ja terveysala

Sairaanhoidaja (AMK)

AMK Lahden ammattikorkeakoulu

Lahti | University of Applied Sciences

**Miesten kokema
parisuhdeväkivalta**

**Mahdollista
Itsellesi
Ensin
Selviytyminen**

**Väkivallalla on
monet eri kasvot.
Se on aina toisen
osapuolen rajojen
rikkomista.**

Väkivallan muotoja
ovat henkinen, fyysinen,
seksuaalinen, tanel-
loudellinen, uskonnol-
linen, kulttuurillinen
väkivalta.

Lähisuhteissa esiintyvä väkivalta voi näyttäytyä myös kunnianloukkauksina, vapaudenriistona, kotirauhan rikkomisena erotilanteissa tai toisen osapuolen omaisuuden vahingoittamisena.

”Jokaisella on toivoa ja mahdollisuus muutokseen.”

Tunnista väkivalta ajoissa!

Fyysinen, henkinen, seksuaalinen, taloudellinen, uskonnollinen, kulttuurinen, PAHOINPITELY, kaltoinkohtelu, UHKAUS

Pelko, Häpeä, tiedostamattomuus, voimattomuus, tietämättömyys, epätoivo

112

Henkilö, joka on syyllistynyt väkivallan tekoon, on itse aina vastuussa teoistaan.

Lapset altistuvat väkivallalle kuulemalla väkivaltaa ja olemalla väkivaltatilanteessa läsnä. Lapsi kokee väkivallan hämmäntävänä ja pelottavana. Väkivallan vaikutus lapseen on yhtä laaja, jos lapsi itse olisi väkivallan kohteena.